

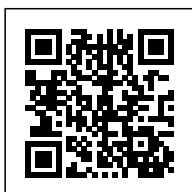

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

459/0

**Vládní návrh zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky
a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)**

Zástupce předkladatele: ministr vnitra
Doručeno poslancům: 14. dubna 2015 v 11:49

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne2015

o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Hlava I

Postavení a úkoly hasičského záchranného sboru

§ 1

Základní úkol

(1) Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „hasičský záchranný sbor“) je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi¹⁾ a krizovými situacemi²⁾.

(2) Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky³⁾ plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy⁴⁾.

§ 2

Humanitární pomoc

Hasičský záchranný sbor organizuje ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí přijímání humanitární pomoci poskytované České republice ze zahraničí.

¹⁾ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

⁴⁾ Například zákon č. 239/2000 Sb., zákon č. 240/2000 Sb., zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

§ 3

Mimořádný úkol

(1) Hasičský záchranný sbor plní mimořádně i úkoly, jejichž splnění je nezbytné v zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat nebo majetku, pokud

- a) toto plnění nenáleží jinému orgánu veřejné správy nebo plnění takového úkolu orgánem veřejné správy není za daných podmínek možné a tento orgán o takové plnění požádá,
- b) je k plnění takového úkolu způsobilý,
- c) takovým plněním není ohrožena jeho činnost a
- d) hrozí nebezpečí z prodlení.

(2) Pro účely plnění konkrétního mimořádného úkolu může vláda na návrh ministra vnitra vyčlenit prostředky ze státního rozpočtu.

§ 4

Příslušník hasičského záchranného sboru a zaměstnanec

(1) Úkoly hasičského záchranného sboru plní

- a) příslušník hasičského záchranného sboru ve služebním poměru podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „příslušník“),
- b) zaměstnanec České republiky zařazený v hasičském záchranném sboru v pracovním poměru podle zákoníku práce (dále jen „zaměstnanec“).

(2) Zaměstnanec zařazený v generálním ředitelství hasičského záchranného sboru (dále jen „generální ředitelství“) se při výkonu práce řídí předpisy Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“).

(3) Systemizací se pro účely tohoto zákona rozumí systemizace hasičského záchranného sboru podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a stanovení počtu pracovních míst zaměstnanců.

(4) Hasičský záchranný sbor může po projednání vládou a v souladu se zákonem o požární ochraně mimořádně překročit systemizovaný počet služebních a pracovních míst schválených vládou na příslušný kalendářní rok za předpokladu, že výdaje na služební příjem příslušníka a plat zaměstnance zařazeného na místě zřízeném mimořádně budou hrazeny z mimorozpočtových zdrojů nebo z příjmů přijatých nad rámec závazných ukazatelů výdajů státního rozpočtu. Služební nebo pracovní místo zřízené mimořádně nelze zahrnout do systemizace podle odstavce 2.

Hlava II

Organizace a řízení hasičského záchranného sboru

§ 5

Organizace hasičského záchranného sboru

Hasičský záchranný sbor tvoří

- a) generální ředitelství,
- b) hasičské záchranné sbory krajů,
- c) záchranný útvar,
- d) škola.

§ 6

Generální ředitelství

(1) Generální ředitelství je součástí ministerstva.

(2) V čele generálního ředitelství stojí generální ředitel hasičského záchranného sboru (dále jen „generální ředitel“).

(3) Úkoly ministerstva na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému nebo na úseku krizového řízení, s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, vykonává generální ředitelství.

(4) Generální ředitelství je nadřízeným správním orgánem ve věcech, ve kterých rozhoduje hasičský záchranný sbor kraje, záchranný útvar nebo škola.

(5) Generální ředitelství řídí hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a školu.

(6) Ministerstvo zřizuje operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému¹⁾ a další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis; toto operační a informační středisko je organizační částí hasičského záchranného sboru.

(7) Ministerstvo může zřídit Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, který je organizační částí hasičského záchranného sboru a koordinuje činnosti hasičského záchranného sboru a spolupráci s dalšími orgány veřejné správy nebo dalšími osobami v zájmu zajištění ochrany Pražského hradu.

(8) Ministerstvo může zřídit a provozovat pro plnění úkolů hasičského záchranného sboru vzdělávací, technická nebo jiná účelová zařízení; tato zařízení jsou organizační částí hasičského záchranného sboru.

§ 7

Hasičský záchranný sbor kraje

(1) Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu a účetní jednotkou; jeho příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(2) Územní obvod hasičského záchranného sboru kraje je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku, v němž má hasičský záchranný sbor kraje sídlo. Názvy a sídla hasičských záchranných sborů krajů jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

(3) V čele hasičského záchranného sboru kraje stojí ředitel.

(4) Hasičský záchranný sbor kraje

a) je správním úřadem s působností v územním obvodu příslušného vyššího územního samosprávného celku pro výkon státní správy ve věcech

1. požární ochrany,

2. ochrany obyvatelstva,

3. civilního nouzového plánování,

4. integrovaného záchranného systému a

5. krizového řízení, s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, a

b) plní úkoly vyplývající z jiných právních předpisů.

(5) Hasičský záchranný sbor kraje zřizuje operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému¹⁾ a další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis. Operační a informační středisko je pracovištěm pro příjem volání na jednotné evropské číslo tísňového volání (112) a národní číslo tísňového volání stanovené v číslovacím plánu podle zákona o elektronických komunikacích.

(6) Hasičský záchranný sbor kraje může zřídit a provozovat pro plnění úkolů hasičského záchranného sboru vzdělávací, technická nebo jiná účelová zařízení; tato zařízení jsou organizační částí hasičského záchranného sboru kraje.

§ 8

Záchranný útvar

(1) Záchranný útvar je organizační složkou státu a účetní jednotkou; jeho příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(2) Název a sídlo záchranného útvaru jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

(3) V čele záchranného útvaru stojí velitel útvaru.

(4) Záchranný útvar

- a) plní úkoly jednotky požární ochrany při řešení mimořádné události nebo krizové situace,
- b) plní úkoly při obnově území postiženého mimořádnou událostí nebo krizovou situací, rozhodne-li tak generální ředitelství,
- c) plní úlohu vzdělávacího zařízení,
- d) provádí odbornou přípravu podle zákona o požární ochraně a výuku a výcvik k získání řidičského oprávnění a ke zdokonalování odborné způsobilosti řidičů.

§ 9

Škola

- (1) Škola je organizační složkou státu a účetní jednotkou; její příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.
- (2) Název a sídlo školy jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.
- (3) V čele školy stojí ředitel.
- (4) Škola poskytuje vzdělání v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému a krizového řízení za podmínek stanovených školským zákonem a provádí odbornou přípravu podle zákona o požární ochraně.

§ 10

Odřad civilní obrany

- (1) Generální ředitelství, hasičský záchranný sbor kraje a záchranný útvar mohou k plnění úkolů za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu zřizovat a organizačně, materiálně a personálně připravovat odřady civilní obrany z jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo jejich částí.
- (2) Odřady civilní obrany plní úkoly hasičského záchranného sboru jako součást jeho organizace.
- (3) Pro plnění úkolů podle odstavce 2 může hasičský záchranný sbor vytvářet zásoby vybrané techniky a věcných prostředků.
- (4) O počtu fyzických osob zařazených do odřadu civilní obrany, jeho organizační struktury a vybavení rozhoduje vláda na návrh ministra vnitra. Hasičský záchranný sbor zajišťuje výuku a výcvik osob zařazených do odřadu civilní obrany.
- (5) Fyzická osoba zařazená do odřadu civilní obrany se za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu považuje za zaměstnance.

Hlava III

Základní povinnosti příslušníků a zaměstnanců

§ 11

Zdvořilost

Příslušník a zaměstnanec jsou při plnění úkolu hasičského záchranného sboru povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a chovat se tak, aby nepoškozovali dobrou pověst hasičského záchranného sboru.

§ 12

Přiměřenost postupu

Příslušník a zaměstnanec jsou povinni při plnění úkolu hasičského záchranného sboru dbát, aby jiné osobě nevznikla bezdůvodná újma a aby případný dopad do jejích práv a svobod nepřekročil míru nutnou k dosažení účelu sledovaného plněným úkolem.

§ 13

Iniciativa

(1) Příslušník je v době mimo službu povinen provést opatření vedoucí k bezprostřední záchrance života nebo zdraví člověka anebo majetku.

(2) Povinnost podle odstavce 1 příslušník nemá, jestliže

- a) jsou jeho schopnosti sníženy v důsledku jeho zdravotního stavu nebo vlivem léku anebo jiné látky tak, že řádné provedení nebo dokončení opatření by bylo ohroženo,
- b) není k provedení opatření odborně vyškolen ani vycvičen nebo vybaven odpovídajícím technickým anebo ochranným prostředkem, přičemž povaha opatření takové odborné vyškolení, vycvičení nebo vybavení technickým anebo ochranným prostředkem vyžaduje, nebo
- c) je zřejmé, že nemůže opatření úspěšně dokončit.

Hlava IV

Služební stejnokroj a prokazování příslušnosti

§ 14

Služební stejnokroj, občanský oděv a zásahový oděv

(1) Příslušník vykonává službu v závislosti na povaze plněného úkolu ve služebním stejnokroji nebo v občanském oděvu. Vyžaduje-li to povaha úkolu, vykonává příslušník službu v zásahovém oděvu a s použitím příslušných ochranných prostředků.

(2) Služební stejnokroj s označením příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru může nosit jen příslušník.

§ 15

Nošení služebního stejnokroje bývalým příslušníkem

(1) Příslušník, jehož služební poměr skončil, (dále jen „bývalý příslušník“) má nárok na vydání průkazu bývalého příslušníka osvědčujícího oprávnění nosit při vhodných příležitostech služební stejnokroj s označením příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru a s odlišujícím označením, pokud podle závěru posledního služebního hodnocení dosahoval ve výkonu služby alespoň dobrých výsledků, o nošení služebního stejnokroje s odlišujícím označením písemně požádal podle svého posledního služebního zařazení generálního ředitele, ředitele hasičského záchranného sboru kraje, velitele útvaru nebo ředitele školy a

- a) jeho služební poměr skončil dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž dovršil věku 65 let, a službu v hasičském záchranném sboru vykonával alespoň po dobu 15 let,
- b) byl propuštěn ze služebního poměru na vlastní žádost a službu v hasičském záchranném sboru vykonával alespoň po dobu 15 let, nebo
- c) byl propuštěn ze služebního poměru z důvodu pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby.

(2) Bývalému příslušníkovi, který byl ke dni skončení služebního poměru ustanoven na služebním místě generálního ředitele, ředitele hasičského záchranného sboru kraje, velitele útvaru nebo ředitele školy, se vydá průkaz bývalého příslušníka i bez podání žádosti.

(3) Generální ředitel může v případech hodných zvláštního zřetele vydat průkaz bývalého příslušníka bývalému příslušníkovi, který nesplňuje podmínky podle odstavce 1 nebo jehož služební poměr skončil podle právní úpravy předcházející zákonu o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, pokud o to tento bývalý příslušník požádá.

(4) Průkaz bývalého příslušníka se vydá do 60 dnů ode dne podání žádosti. Bývalému příslušníkovi, který byl ke dni skončení služebního poměru ustanoven na služebním místě generálního ředitele, ředitele hasičského záchranného sboru kraje, velitele útvaru nebo

ředitele školy, je průkaz bývalého příslušníka vydán do 60 dnů ode dne skončení služebního poměru.

(5) V průkazu bývalého příslušníka se uvede jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a nejvyšší dosažené hodnostní označení nebo hodnost bývalého příslušníka.

(6) Držitel průkazu bývalého příslušníka je oprávněn nosit služební stejnokroj s označením příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru a s odlišujícím označením způsobem, který nepoškozuje dobrou pověst hasičského záchranného sboru.

§ 16

Prokazování příslušnosti

(1) Příslušník prokazuje příslušnost k hasičskému záchrannému sboru služebním stejnokrojem s označením příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru nebo služebním průkazem. V případě zásahu pod jednotným velením prokazuje příslušnost k hasičskému záchrannému sboru pouze velitel zásahu nebo velitel jednotky.

(2) Zaměstnanec prokazuje příslušnost k hasičskému záchrannému sboru průkazem zaměstnance.

(3) Pokud okolnosti úkolu nedovolují prokázat příslušnost způsobem podle odstavce 1, prokáže se příslušník ústním prohlášením „hasičský záchranný sbor“. Způsobem podle odstavce 1 se prokáže neprodleně, jakmile to okolnosti úkolu dovolí.

§ 17

Prokázání pověření ke kontrole

Průkaz sloužící k prokázání pověření ke kontrole vydává hasičský záchranný sbor. Tento průkaz příslušník při kontrole předkládá společně se služebním průkazem.

§ 18

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) druhy a vzory služebních stejnokrojů hasičského záchranného sboru, včetně způsobu označení příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru a odlišujícího označení a

b) vzor služebního průkazu, vzor průkazu zaměstnance a způsob prokázání příslušnosti služebním průkazem.

Hlava V

Spolupráce a další vztahy

§ 19

Spolupráce

(1) Hasičský záchranný sbor při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány územní samosprávy a s osobami.

(2) Bližší podmínky a způsob spolupráce mohou být upraveny v dohodě uzavřené mezi hasičským záchranným sborem, hasičským záchranným sborem kraje nebo záchranným útvarům a úřadem, orgánem nebo osobou uvedenými v odstavci 1.

§ 20

Vyhodnocování ohrožení a koordinace

Hasičský záchranný sbor pro zabezpečení ochrany obyvatelstva při řešení mimořádné události nebo krizové situace vyhodnocuje ohrožení vyplývající z výskytu nebo šíření chemické látky, směsi nebo přípravku a koordinuje správní úřady při vyhodnocování údajů o výskytu a šíření těchto látek. Za stavu ohrožení státu vyhlášeného v souvislosti se zajišťováním obrany České republiky proti vnějšímu napadení nebo za válečného stavu provádí tuto činnost v součinnosti s Armádou České republiky.

§ 21

Žádost o pomoc

Příslušník je v rozsahu potřebném pro splnění úkolu oprávněn požadovat od úřadu, orgánu nebo osoby uvedených v § 19 odst. 1 informace, součinnost nebo jinou obdobnou pomoc. Úřad, orgán nebo osoba jsou povinni požadovanou informací, součinnost nebo jinou obdobnou pomoc poskytnout; nemusí tak učinit, brání-li v tom zákonná nebo státem uznaná povinnost mlčenlivosti nebo plnění jiné zákonné povinnosti. Fyzická osoba tak nemusí dále učinit, pokud by poskytnutím pomoci vystavila vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou.

§ 22

Mezinárodní spolupráce

(1) Hasičský záchranný sbor při plnění úkolů spolupracuje s mezinárodními organizacemi, orgány cizího státu nebo zahraničními osobami.

(2) Bližší podmínky a způsob spolupráce mohou být upraveny v prováděcích dokumentech v rámci uzavřených mezinárodních smluv. Spolupráci lze vymezit také v písemných ujednáních, která nejsou mezinárodními smlouvami.

Hlava VI

Opatření ve vztahu k věci, místu nebo osobě

§ 23

Používání nebezpečné látky

(1) Hasičský záchranný sbor může pro potřeby plnění úkolu, výuky, výcviku, zkoušek nebo expertizní činnosti nebo pro výkon jiné činnosti v rámci plněného úkolu nabývat, držet, skladovat a používat nebezpečné látky a věci; nebezpečnými látkami a věcmi se pro tyto účely rozumí výbušniny, pyrotechnické výrobky, chemické látky, radioaktivní látky, biologické agens a toxiny, neregistrované léčivé přípravky nebo jiné obdobně nebezpečné látky a věci.

(2) Příslušník je oprávněn při plnění úkolu používat výbušniny a pyrotechnické výrobky

- a) byl-li k tomu u hasičského záchranného sboru odborně připraven a jde-li o trhací práce malého rozsahu, nebo
- b) pokud má odpovídající odbornou způsobilost podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.

(3) Hasičský záchranný sbor

- a) přijme opatření k zamezení neoprávněného nebo nahodilého přístupu k nebezpečným látkám a věcem nebo k jejich neoprávněnému použití, zničení nebo ztrátě a
- b) zpracuje a vede evidenci nebezpečných látek a věcí.

§ 24

Odstranění a zničení věci

(1) Příslušník je oprávněn zajistit, popřípadě odstranit věc, je-li důvodné podezření, že představuje bezprostřední závažné ohrožení života nebo zdraví člověka, životního prostředí, zvířat nebo majetku, a toto ohrožení nelze odstranit jinak.

(2) Hasičský záchranný sbor předá zajištěnou věc bez zbytečného odkladu orgánu veřejné správy, do jehož působnosti tato věc náleží, pokud tuto věc nelze na místě předat jejímu vlastníkově, správci nebo oprávněnému uživateli.

(3) Nelze-li ohrožení odstranit postupem podle odstavce 1, je příslušník oprávněn věc zničit.

§ 25

Přeprava a další nakládání s nebezpečnou látkou

Při přepravě a dalším nakládání s nebezpečnou látkou použitou anebo vzniklou při zásahu nebo s věcí zajištěnou nebo určenou ke zničení podle § 24 dbá hasičský záchranný sbor zvýšené opatrnosti a přiměřeně přihlédne k úpravě podmínek pro nakládání s touto látkou nebo věcí podle jiného právního předpisu.

§ 26

Omezení ve vztahu k místu nebo v souvislosti se zásahem

Příslušník je oprávněn vyzvat každého, aby

- a) po nezbytnou dobu nevstupoval na příslušníkem určené místo nebo se po nezbytnou dobu na takovém místě nezdržoval, je-li to nutné pro zabezpečení plnění úkolu,
- b) po nezbytnou dobu setrval na příslušníkem určeném místě nebo strpěl nezbytná opatření pro ochranu života nebo zdraví odpovídající druhu nebezpečí, hrozí-li mu závažné ohrožení života nebo zdraví, nebo
- c) se podrobil jiným nezbytným omezením vyplývajícím ze zásahu, je-li to nutné pro zabezpečení plnění úkolu.

§ 27

Povinnost uposlechnout výzvy nebo pokynu

Každý je povinen bez zbytečného odkladu uposlechnout výzvy nebo pokynu příslušníka uplatněných v souvislosti s plněním úkolu.

§ 28

Vstup do obydlí, jiného objektu a na pozemek

(1) Příslušník je oprávněn vstoupit do obydlí, má-li důvodné podezření, že je ohrožen život nebo je vážně ohroženo zdraví člověka nebo hrozí škoda na majetku, která by mohla přesáhnout částku 50 000 Kč.

(2) Příslušník je oprávněn vstoupit do objektu, který neslouží jako obydlí, nebo na pozemek na dobu nezbytnou k řádnému provedení úkolu, nelze-li účelu sledovaného vstupem dosáhnout jinak.

(3) Příslušník je oprávněn za účelem vstupu na místo uvedené v odstavcích 1 nebo 2 toto místo otevřít nebo jiným způsobem si do něj zjednat přístup.

(4) Nebrání-li tomu okolnosti, zajistí příslušník při vstupu do obydlí přítomnost nezúčastněné osoby. Příslušník vyrozumí o vstupu do obydlí bez zbytečného odkladu Policii České republiky.

§ 29

Opatření vůči energovodům a jiným zařízením

Příslušník je oprávněn vypnout nebo odstavit v nezbytném rozsahu přívod elektřiny, plynu, tepla, vody nebo jiné zařízení za účelem provedení zásahu, pokud nelze nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak a způsobený následek nebude zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který by hrozil.

Hlava VII

Práce s informacemi

§ 30

Pořizování záznamů

(1) Hasičský záchranný sbor může pořizovat zvukový, obrazový nebo jiný záznam

- a) osob a věcí, které se nacházejí na místech veřejně přístupných pro účely plnění konkrétního úkolu,
- b) zpráv a s nimi spojených provozních a lokalizačních údajů, které se přenášejí prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací na operačním a informačním středisku, nebo
- c) jiného konkrétního úkolu.

(2) Je-li k pořizování záznamu podle odstavce 1 zřízen stálý automatický systém, hasičský záchranný sbor informace o zřízení takového systému vhodným způsobem uveřejní.

§ 31

Získávání informací z evidencí

(1) Hasičský záchranný sbor může v rozsahu nezbytném pro plnění konkrétního úkolu žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informace z evidence provozované na základě jiného právního předpisu. Správce evidence nebo zpracovatel poskytne informaci

bezplatně a bez zbytečného odkladu.

(2) Hasičský záchranný sbor může v rozsahu nezbytném pro plnění konkrétního úkolu žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací z informačního systému evidence obyvatel, katastru nemovitostí, základního registru obyvatel, základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí, základního registru agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností, informačního systému územní identifikace, a to způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup.

(3) Hasičský záchranný sbor může v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací z informačních systémů uvedených v odstavci 2 na technických nosičích dat. Správce evidence nebo zpracovatel poskytne údaje bezplatně a bez zbytečného odkladu, pokud je to technicky možné.

(4) Hasičský záchranný sbor žádá o poskytnutí informací způsobem, který umožní uchovávat identifikační údaje o organizační části hasičského záchranného sboru a identifikační údaje příslušníka, který o poskytnutí informací žádal, a údaje o účelu, k němuž bylo o poskytnutí informace žádáno. Hasičský záchranný sbor identifikační údaje uchovává po dobu nejméně 5 let.

(5) Hasičský záchranný sbor může v rozsahu nezbytném pro plnění konkrétního úkolu žádat údaje o veřejné infrastruktuře, zejména o vodovodech včetně vnějších požárních hydrantů, plynovodech, kanalizacích, kabelových sítích, produktovodech a vnějších elektrických rozvodech včetně vypínacích jednotek nízkého napětí, vysokého napětí a velmi vysokého napětí.

§ 32

Předávání záznamu volání

Záznam volání na číslo tísňového volání může hasičský záchranný sbor předat složce integrovaného záchranného systému, je-li potřebný k plnění konkrétního úkolu. Záznam tohoto volání lze předat i orgánu veřejné moci na jeho písemnou žádost v rozsahu nezbytném pro výkon působnosti tohoto orgánu.

§ 33

Prokázání totožnosti

(1) Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data

narození, adresy místa trvalého pobytu, adresy místa hlášeného pobytu na území České republiky nebo adresy bydliště v zahraničí, jde-li o cizince, a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.

(2) Příslušník je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu, která

- a) neuposlechla jeho výzvy nebo se nepodrobila omezením vyplývajícím ze zásahu,
- b) je podezřelá, že porušila předpisy na úseku požární ochrany, integrovaného záchranného systému, krizového řízení nebo ochrany obyvatelstva,
- c) se zdržuje v blízkosti místa, kde došlo k zásahu,
- d) je evakuována nebo v jejíž prospěch jsou organizována opatření ochrany obyvatelstva, zejména nouzové přežití, nebo
- e) byla dekontaminována.

(3) Odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti, příslušník je oprávněn požádat příslušníka Policie České republiky o provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti podle zákona o Policii České republiky.

§ 34

Žádost o informace související s mimořádnou událostí nebo krizovou situací

Hasičský záchranný sbor může v návaznosti na řešení mimořádné události nebo krizové situace žádat informace související s příčinami, průběhem a následky mimořádné události nebo krizové situace.

Osobní údaje

§ 35

Hasičský záchranný sbor může při řešení mimořádné události nebo krizové situace zpracovávat citlivé údaje bez souhlasu osoby, jsou-li potřebné pro plnění konkrétního úkolu hasičského záchranného sboru. Zpracovávat bez souhlasu osoby lze i citlivé údaje, které jsou součástí záznamu podle § 30 odst. 1 písm. b).

§ 36

Osobní údaje lze předat nebo zpřístupnit orgánu veřejné moci v rozsahu nezbytném pro výkon působnosti tohoto orgánu.

§ 37

Hasičský záchranný sbor může přiměřeným způsobem zveřejňovat osobní údaje evakuovaných osob a osob umístěných v zařízeních pro nouzové přežití obyvatelstva v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa hlášeného pobytu na území České republiky, jde-li o cizince.

§ 38

(1) Hasičský záchranný sbor vede seznam osob, které používají zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejichž záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy (dále jen „seznam osob“).

(2) O zařazení do seznamu osob může požádat osoba se zdravotním postižením nebo její zákonný zástupce. Součástí žádosti je souhlas se zpracováváním osobních údajů osoby se zdravotním postižením v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa hlášeného pobytu na území České republiky, jde-li o cizince, popřípadě též adresa místa, kde se dlouhodobě zdržuje, a druh zdravotního postižení. Platnost souhlasu skončí vyřazením osoby ze seznamu osob.

(3) Hasičský záchranný sbor zařadí osobu se zdravotním postižením do seznamu osob na základě žádosti podle odstavce 2. Hasičský záchranný sbor osobu se zdravotním postižením ze seznamu osob na její žádost nebo žádost jejího zákonného zástupce bez zbytečného odkladu vyřadí.

(4) Žádost o zařazení a žádost o vyřazení ze seznamu osob lze podat písemně nebo osobně hasičskému záchrannému sboru kraje příslušnému podle místa trvalého pobytu osoby se zdravotním postižením.

(5) Hasičský záchranný sbor a další základní složky integrovaného záchranného systému mohou využít údaje obsažené v seznamu osob při příjmu tísňového volání, při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva.

§ 39

Hasičský záchranný sbor osobní údaje nezlikviduje, jsou-li dále využívány při plnění úkolu nebo se jedná o osobní údaje, které jsou součástí spisového materiálu.

Hlava VIII

Symbole hasičského záchranného sboru a jejich ochrana a ochrana názvu hasičského záchranného sboru

§ 40

Symbole hasičského záchranného sboru a jejich ochrana

(1) Hasičský záchranný sbor užívá symboly hasičského záchranného sboru, kterými se rozumí velký znak, malý znak a prapor hasičského záchranného sboru. Použití symbolu hasičského záchranného sboru osobou je možné, pokud tím neohrozí dobrou pověst hasičského záchranného sboru.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou vzory velkého a malého znaku a základní znaky charakterizující prapor hasičského záchranného sboru.

§ 41

Ochrana názvu hasičského záchranného sboru

Slova „hasičský záchranný sbor“ a tato slova v jiném gramatickém tvaru nebo zkratka „HZS ČR“ nesmí být obsažena v obchodní firmě, v názvu právnické osoby, v názvu orgánu nebo organizačního článku právnické osoby, v označení podnikatele nezapsaného v obchodním rejstříku nebo v názvu jiného subjektu; obdobně to platí i pro použití těchto slov nebo zkratky jiným způsobem nebo pro jiné seskupení těchto slov, pokud by to ohrozilo dobrou pověst hasičského záchranného sboru.

Hlava IX

Nakládání s majetkem a úhrada nákladů zásahu

§ 42

Nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu

(1) O naložení s movitou věcí ve vlastnictví České republiky mezi organizačními složkami státu, které jsou organizačními částmi hasičského záchranného sboru, nebo mezi ministerstvem a těmito organizačními složkami státu, a to přenecháním k užívání nebo změnou příslušnosti hospodařit, může rozhodnout generální ředitel opatřením.

(2) Podle odstavce 1 lze rozhodnout,

- a) jestliže majetek ve vlastnictví České republiky, s nímž je organizační složka státu příslušná hospodařit, není dostatečný k plnění jejího úkolu v souvislosti s přípravou na mimořádnou událost nebo krizovou situaci nebo jejich řešením, nebo
- b) v souvislosti s dodávkou nebo poskytováním služeb v rámci humanitární pomoci podle zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí.

§ 43

Nakládání s majetkem za mimořádné události nebo krizové situace

(1) Organizační složka státu, která je organizační částí hasičského záchranného sboru, může v souvislosti s řešením mimořádné události nebo krizové situace bezúplatně převést v rozsahu nezbytném pro toto řešení movitou věc z vlastnictví České republiky do vlastnictví územního samosprávného celku nebo jiné osoby. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 a 21 až 23 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí.

(2) Organizační složka státu, která je organizační částí hasičského záchranného sboru, může umožnit bezúplatné užívání movité věci ve vlastnictví České republiky územním samosprávným celkem nebo jinou osobou v souvislosti s řešením mimořádné události nebo krizové situace anebo odstraňováním jejich následků, a to v nezbytném rozsahu. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 a 27 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí.

§ 44

Úhrada nákladů zásahu

(1) Hasičskému záchrannému sboru kraje, záchrannému útvaru a zřizovateli jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, která je zařazena do seznamu jednotek v nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami

požární ochrany, a která zasahovala na výzvu operačního a informačního střediska hasičského záchranného sboru kraje, se uhradí náklady vzniklé

- a) úmyslným protiprávním jednáním osoby, s výjimkou jednání osoby, která není plně svéprávná, nebo osoby, která s ohledem na duševní poruchu není způsobilá ovládnout své jednání a posoudit jeho následky, nebo
- b) při jeho zásahu u dopravní nehody.

(2) Náklady podle odstavce 1 jsou hrazeny za každou započatou hodinu zásahu paušální částkou.

(3) Pro účely úhrady nákladů podle odstavce 1 příslušný orgán, který ve věci rozhodl, poskytne bez zbytečného odkladu příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje nebo záchrannému útvaru pravomocné rozhodnutí, nezbytné k uplatnění práva na náhradu nákladů podle odstavce 1; to neplatí, pokud jeho poskytnutí může ohrozit účel trestního řízení. Povinnost poskytnout údaje nezbytné k uplatnění práva na náhradu nákladů podle odstavce 1 platí obdobně i pro Českou kancelář pojistitelů, jde-li o případ podle odstavce 1 písm. b). Tyto údaje se poskytují bezplatně.

(4) Hasičský záchranný sbor kraje nebo záchranný útvar po obdržení rozhodnutí podle odstavce 3 písemně vyzve osobu, která se dopustila jednání podle odstavce 1 písm. a), aby ve stanovené lhůtě uhradila náklady vzniklé jejím úmyslným protiprávním jednáním ve stanovené výši a na stanovený účet. Nejsou-li tyto náklady ve stanovené lhůtě uhrazeny, uloží hasičský záchranný sbor kraje nebo záchranný útvar osobě povinnost tyto náklady uhradit.

(5) V případě podle odstavce 1 písm. b) uplatňuje hasičský záchranný sbor náhradu nákladů přímo proti

- a) příslušné pojišťovně, která uzavřela pojistnou smlouvu podle zákona upravujícího pojištění odpovědnosti z provozu vozidla týkající se vozidla, jehož provozem byla způsobena újma,
- b) České kanceláři pojistitelů, pokud byla provozem vozidla způsobena újma, kterou je tato kancelář povinna nahradit z garančního fondu, nebo
- c) Ministerstvu financí, pokud byla újma způsobena provozem tuzemského vozidla, které nemá podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla povinnost uzavřít pojistnou smlouvu.

(6) Pokud vznikl spor o tom, kdo má uhradit náklady zásahu u dopravní nehody, uhradí je Česká kancelář pojistitelů. Vyplyne-li z dalšího šetření, že plnění mělo být zcela nebo částečně poskytnuto pojišťovnou, popřípadě Ministerstvem financí, jsou pojišťovna, popřípadě Ministerstvo financí, povinny České kanceláři pojistitelů poskytnutou úhradu

nákladů nahradit. Úhrada nákladů podle odstavce 1 písm. b) se zasílá na účet příslušného hasičského záchranného sboru kraje, záchranného útvaru nebo zřizovatele jednotky sboru dobrovolných hasičů obce; bližší údaje k těmto účtům se sdělují České kanceláři pojistitelů, Ministerstvu financí a příslušným pojišťovnám.

(7) Hasičský záchranný sbor kraje uplatňuje úhradu nákladů podle odstavce 1 i za zřizovatele jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

(8) Vláda stanoví nařízením paušální výši úhrady nákladů za každou započatou hodinu zásahu u dopravní nehody.

Hlava X

Správní delikty

§ 45

Přestupky

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) úmyslně neoprávněně nosí služební stejnokroj příslušníka s označením příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru nebo takové součásti stejnokroje, které jsou s úplným stejnokrojem zaměnitelné,
- b) v rozporu s § 27 neuposlechne bez zbytečného odkladu výzvy nebo pokynu příslušníka uplatněné v souvislosti s plněním úkolu,
- c) použije symbol hasičského záchranného sboru v rozporu s § 40 odst. 1, nebo
- d) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 48 odst. 1.

(2) Bývalý příslušník se dopustí přestupku tím, že na místě veřejnosti přístupném neoprávněně nosí služební stejnokroj s odlišujícím označením nebo jej nosí způsobem, který poškozuje dobrou pověst hasičského záchranného sboru.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 nebo 2 lze uložit pokutu do 10 000 Kč a v blokovém řízení pokutu do 5 000 Kč.

§ 46

Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 27 neuposlechne bez zbytečného odkladu výzvy nebo pokynu příslušníka uplatněné v souvislosti s plněním úkolu,
- b) použije symbol hasičského záchranného sboru v rozporu s § 40 odst. 1, nebo

- c) použije slova „hasičský záchranný sbor“, tato slova v jiném gramatickém tvaru, jiné seskupení těchto slov nebo zkratku „HZS ČR“ v rozporu s § 41.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 20 000 Kč.

§ 47

Společná ustanovení ke správním deliktům

(1) Právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm správní orgán nezačal řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(5) Správní delikty podle tohoto zákona projednává hasičský záchranný sbor kraje, který je příslušný také k projednání správních deliktů v blokovém řízení.

(6) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

(7) Pokuty vybírá orgán, který je uložil.

Hlava XI

Společná, přechodná a zmocňovací ustanovení

§ 48

Mlčenlivost

(1) Každý, kdo byl hasičským záchranným sborem požádán o pomoc, je povinen, byli-li řádně poučeni, zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti s požadovanou nebo poskytnutou pomocí dověděl.

(2) O zproštění mlčenlivosti podle odstavce 1 a jeho rozsahu rozhoduje generální ředitel nebo jím pověřená osoba.

§ 49

Výjimka z povinnosti mlčenlivosti

Porušením povinnosti mlčenlivosti uložené příslušníkovi nebo zaměstnanci jiným právním předpisem není poskytnutí údajů policejnímu orgánu, státnímu zástupci, soudu, jinému bezpečnostnímu sboru včetně bezpečnostního sboru jiného členského státu Evropské unie nebo správnímu orgánu, jde-li o údaje potřebné k plnění jejich působnosti na základě zákona nebo mezinárodní smlouvy.

§ 50

Ocenění

(1) Medaili, čestnou medaili nebo dar lze udělit za

- a) poskytnutí pomoci při likvidaci požáru, řešení jiné mimořádné události nebo krizové situace nebo odstraňování jejich následků,
- b) dlouhodobou činnost při předcházení požárům, živelním pohromám, mimořádným událostem nebo krizovým situacím, nebo
- c) podporu a spolupráci při plnění úkolů hasičského záchranného sboru.

(2) Darem může být movitá věc nebo peněžní částka.

(3) Medaili nebo čestnou medaili uděluje ministr vnitra nebo generální ředitel.

(4) Dar uděluje ministr vnitra, generální ředitel, ředitel hasičského záchranného sboru kraje, velitel záchranného útvaru nebo ředitel školy.

Přechodná ustanovení

§ 51

(1) Hasičský záchranný sbor České republiky, zřízený podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, se považuje za hasičský záchranný sbor podle tohoto zákona.

(2) Generální ředitelství hasičského záchranného sboru, zřízené podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, se považuje za generální ředitelství podle tohoto zákona.

(3) Hasičské záchranné sbory krajů, zřízené podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, se považují za hasičské záchranné sbory krajů podle tohoto zákona.

(4) Záchranný útvar, zřízený podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, se považuje za záchranný útvar podle tohoto zákona.

(5) Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku, zřízená podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, se považuje za školu podle tohoto zákona.

(6) Do doby přijetí nařízení podle § 44 odst. 8 se pro určení výše úhrady nákladů zásahu použije paušální částka ve výši, která byla k 31. prosinci 2015 stanovena právní úpravou paušální výše úhrady nákladů zásahu.

§ 52

Ten, kdo nesplňuje omezení podle § 41, je povinen uvést svou obchodní firmu a název a název svých orgánů a organizačních článků do souladu s § 41 do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; pro označení podnikatele to platí obdobně.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o požární ochraně

§ 53

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 40/1994 Sb., zákona č. 203/1994 Sb., zákona č. 163/1998 Sb., zákona č. 71/2000 Sb., zákona č. 237/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb. a zákona č. 64/2014 Sb., se mění takto:

1. V § 65 odst. 1 písm. a) se slovo „kraje“ nahrazuje slovy „zřízená jako jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka generálního ředitelství nebo jednotka záchranného útvaru hasičského záchranného sboru“ a slovo „kraje“ se zrušuje.
2. § 69a zní:

„§ 69a

(1) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které jsou povinny zřídit jednotku požární ochrany, nebo obce mohou namísto vlastní jednotky požární ochrany zajistit plnění

úkolů této jednotky na základě smlouvy mezi sebou nebo se státem, který zastupuje hasičský záchranný sbor kraje, nebo zřízením společné jednotky požární ochrany.

(2) Za společnou jednotku požární ochrany se považuje také jednotka požární ochrany podle § 65 odst. 1, na jejíž činnost a vybavení na základě smlouvy podle odstavce 1 finančně přispívá právnická osoba, podnikající fyzická osoba nebo obec, které jsou jinak povinny jednotku požární ochrany zřídit.

(3) Postup podle odstavce 1 je podmíněn předchozím souhlasem hasičského záchranného sboru kraje se sdružením prostředků nebo se zřízením společné jednotky požární ochrany. Hasičský záchranný sbor kraje může udělit souhlas za podmínky, že budou dodrženy mimo jiné požadavky základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona a smlouvou určená jednotka bude akceschopná. Hasičský záchranný sbor kraje současně stanoví druh společné jednotky v souladu s § 65 odst. 1. V případě, že smlouvu podle odstavce 1 uzavírá hasičský záchranný sbor kraje, souhlas uděluje generální ředitelství.

(4) Na základě smlouvy podle odstavce 1 musí být hasičskému záchrannému sboru kraje nebo obci poskytovány finanční prostředky ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti jednoho požárního družstva o zmenšeném početním stavu. V případě, kdy je smlouva uzavírána mezi hasičským záchranným sborem kraje a obcí v místě dislokace stanice hasičského záchranného sboru kraje, musí být tyto prostředky ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti jednoho požárního družstva příslušného typu stanice hasičského záchranného sboru kraje vynásobené počtem těchto stanic zřizovaných v obci podle základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona, pokud není ve smlouvě podle odstavce 1 stanoveno jinak.

(5) Obce, které nezřídí jednotku požární ochrany podle § 68 odst. 1 nebo postupem uvedeným v odstavci 1, jsou povinny přispívat na společnou jednotku podle odstavce 4 hasičskému záchrannému sboru kraje nebo obci, jejíž jednotka požární ochrany je předurčena požárním poplachovým plánem kraje pro uvedenou obec jako první za dodržení podmínek uvedených v § 65 odst. 6.

(6) Obec, na jejímž území je dislokována stanice hasičského záchranného sboru kraje, může uzavřít s místně příslušným hasičským záchranným sborem kraje smlouvu, v níž upraví užívání majetku ve vlastnictví této obce, poskytování prostředků, případně další vztahy ve vazbě na činnosti hasičského záchranného sboru kraje.“.

3. V § 77 odstavec 2 zní:

„(2) Pokutu podle § 76 vybírá hasičský záchranný sbor kraje.“.

4. V § 79 odstavec 2 zní:

„(2) Pokutu za přestupek podle § 78 ukládá a vybírá hasičský záchranný sbor kraje.“.

5. Za § 87 se vkládá nový § 87a, který zní:

„§ 87a

Hasičský záchranný sbor a jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí mohou při plnění svých úkolů používat zásahovou požární techniku s celkovou hmotností převyšující 3500 kg, která je schopna dlouhodobého provozu

- a) bez pomocných činidel do systému pro kontrolu oxidů dusíku,
- b) při použití nestandardního paliva.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

§ 54

V § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 376/2007 Sb., zákona č. 184/2011 Sb. a zákona č. 18/2012 Sb., se slova „pro výkon služby^{1g)}“ zrušují.

Poznámka pod čarou č. 1g se zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna rozpočtových pravidel

§ 55

V § 45 odst. 11 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 187/2001 Sb., zákona č. 482/2004 Sb. a zákona č. 501/2012 Sb., se slova „č. 238/2000 Sb.“ nahrazují slovy „o Hasičském záchranném sboru České republiky“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

§ 56

V § 20 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 503/2012 Sb., odstavec 2 zní:

„(2) Opatření podle odstavce 1 mohou vydávat zřizovatelé organizačních složek při výkonu funkce zřizovatele podle tohoto zákona a příslušné orgány Poslanecké sněmovny a Senátu v souvislosti s rozhodováním o příslušnosti (§ 9). Opatření podle odstavce 1 může vydat i ředitel bezpečnostního sboru, nakládá-li se s majetkem za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna krizového zákona

§ 57

V § 10 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 430/2010 Sb., se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Úkoly Ministerstva vnitra uvedené v odstavcích 1 a 3 plní generální ředitelství hasičského záchranného sboru.“.

ČÁST SEDMÁ

Změna branného zákona

§ 58

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 318/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 375/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 17 odst. 2 písm. a) se za slova „státních podniků,“ vkládají slova „prvků kritické infrastruktury,“.

2. V § 25 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „; obdobně to platí i pro zaměstnance České republiky zařazeného k výkonu práce v bezpečnostním sboru“.

ČÁST OSMÁ

ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

Zrušuje se:

1. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.
2. Část druhá zákona č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.
3. Část druhá zákona č. 586/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).
4. Část čtyřicátá třetí zákona č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.
5. Část čtyřicátá první zákona č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění.
6. Část sedmnáctá zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce.
7. Zákon č. 260/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
8. Část druhá zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
9. Část třicátá osmá zákona č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu.
10. Část čtvrtá zákona č. .../2015 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
11. Nařízení vlády č. 263/2013 Sb., o paušální výši úhrady nákladů zásahu.
12. Vyhláška č. 97/2008 Sb., o vzorech služebních stejnokrojů příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, jejich používání a způsobu vnějšího označení, a vzoru služebního průkazu (vyhláška o vystrojování a služebním průkazu příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky).
13. Vyhláška č. 349/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 97/2008 Sb., o vzorech služebních stejnokrojů příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, jejich používání a

způsobu vnějšího označení, a vzoru služebního průkazu (vyhláška o vystrojování a služebním průkazu příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky).

ČÁST DEVÁTÁ

ÚČINNOST

§ 60

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2016.

Názvy a sídla hasičských záchranných sborů krajů

Název	Sídlo
1. Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy	Praha
2. Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje	Kladno
3. Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje	České Budějovice
4. Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje	Plzeň
5. Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje	Karlovy Vary
6. Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje	Ústí nad Labem
7. Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje	Liberec
8. Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje	Hradec Králové
9. Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje	Pardubice
10. Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina	Jihlava
11. Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje	Brno
12. Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje	Olomouc
13. Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje	Ostrava
14. Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje	Zlín

Název a sídlo záchranného útvaru a školy

Název	Sídlo
Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky	Hlučín
Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany	Frýdek-Místek

D ů v o d o v á z p r á v a

O b e c n á č á s t

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

3. Důvod předložení

1.1. Název

Návrh zákona o **Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)**

1.2. Definice problému

Návrh vychází z analýzy právního a skutkového stavu, jejímž výsledkem je potřeba nově upravit postavení a organizaci Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „hasičský záchranný sbor“) v návaznosti na změny, které v období od nabytí účinnosti dosavadní právní úpravy nastaly v oblasti právní i věcné. Jedním z příkladů může být zákon č. 362/2003 Sb., na jehož základě byla ze zákona č. 238/2000 Sb. vypuštěna úprava problematiky služebního poměru, která tvořila významnou část novelizované právní úpravy.

Lze tedy konstatovat, že současné právní zakotvení postavení a působnosti hasičského záchranného sboru v zákoně č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, představuje „roztříštěnou“ právní úpravu, která odpovídá době vzniku tohoto právního předpisu a provedeným novelizacím, kdy z tohoto zákona zbylo „torzo“ několika ustanovení. V tomto směru je nutné provést zásadní změnu právní úpravy zakotvení hasičského záchranného sboru v právním řádu České republiky. Cesta novelizace stávajícího právního předpisu se nejeví jako efektivní. Novelizace by byla rozsáhlá a s ohledem na zásady uvedené v legislativních pravidlech vlády je zvolena cesta nového právního předpisu. Kromě úprav pravomocí a působností hasičského záchranného sboru jsou v návrhu nové právní úpravy reflektovány také závěry přijímané v materiálech nelegislativní povahy schvalovaných zejména vládou České republiky. K nejzásadnějším patří především:

- usnesení vlády ze dne 1. prosince 2004 č. 1203 k Informaci o Závěrech analýzy bezpečnostního systému České republiky a
- usnesení vlády ze dne 21. září 2005 č. 1214 k optimalizaci současného bezpečnostního systému České republiky a jeho následné aktualizace.

Tyto nelegislativní dokumenty nastínily vývoj v oblasti bezpečnosti a k jejich realizaci je nezbytné určité přenesení uvedených závěrů a úkolů do zákonných předpisů. Jedním z klíčových subjektů v oblasti bezpečnosti je právě hasičský záchranný sbor a pro to, aby mohlo dojít k naplnění směru, který vláda vytyčila, je zásadní zakotvit kompetence rozhodující pro danou realizaci v právním předpise. Dalším důvodem, který vede k nezbytnosti nové právní úpravy, je obecný společenský vývoj, vývoj v oblasti technologií, komunikačních a informačních systémů či řešení dalších otázek, které byly identifikovány za doby účinnosti stávající právní úpravy a jejichž řešení se stalo aktuální s přípravou nového právního předpisů. V případě, kdy by nedošlo k uvedeným krokům, není vyloučeno, že by pozice hasičského záchranného sboru při plnění svého poslání byla značně omezená.

Bezpečnostní systém České republiky obecně vychází z pojetí nastaveného v rámci ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.. Jedná se konkrétně o čl. 3, který stanoví, že zajištění bezpečnosti je v působnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb. Z takto nastaveného systému je potřeba vycházet a stanovovat v příslušných právních předpisech potřebné kompetence k výkonu této povinnosti. Současné znění zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů tuto záležitost v dnešní době již nesplňuje. Obecně se ukazuje, že některé kompetence nemají odpovídající právní základ a je potřeba je v současné době jednoznačně definovat. Jedná se zejména o vazbu na finanční náklady spojené s řešením takovýchto úkolů.

1. 3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Dosavadní právní úprava je obsažena především v zákoně č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Úpravu některých dílčích problematik obsahuje prováděcí právní úprava.

V dosavadní právní úpravě je vymezeno zřízení hasičského záchranného sboru, jeho postavení, úkoly, organizace a řízení, povinnosti, oprávnění a prostředky příslušníka hasičského záchranného sboru. Tato právní regulace rovněž ukládá některé povinnosti i zaměstnancům, které reliktně označuje za „občanské zaměstnance“. Po přijetí zákona č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, přestala být součástí zákona č. 238/2000 Sb. významná část upravující problematiku služebně právních vztahů. Dosavadní právní úprava po této zásadní novelizaci představuje úpravu, kterou lze charakterizovat nikoli jen jako roztříštěnou, ale i jako úpravu, která již nevyhovuje požadavkům kladeným na právní úpravu (nejen) veřejných

sborů. Potřebné změny nelze efektivně dosáhnout dílčí novelizací. Řešením je nová právní úprava reagující na změny ve společnosti a v praxi na úseku vnitřní bezpečnosti, úprava vytvářející odpovídající právní prostředí pro účinné plnění bezpečnostní funkce státu.

V dosavadní platné právní úpravě, ačkoli se jedná o úpravu statusu veřejného sboru, absentuje celá řada právních řešení. Jedná se například o oblast práce s informacemi. Přehlédnout nelze ani její již zmíněnou určitou nesystematičnost a roztržitost.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Adresátem předmětné právní regulace jsou zejména příslušníci a zaměstnanci plnicí úkoly svěřené hasičskému záchrannému sboru. Regulace se nově dotkne i jednotek dobrovolných hasičů, které podle návrhu § 10 jsou buď zcela, nebo zčásti začleněny do odřadu civilní obrany, který je určen k plnění úkolů za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Adresátem předmětné právní regulace jsou i bývalí příslušníci. Právní úprava totiž těmto bývalým příslušníkům umožňuje nosit při vhodných příležitostech služební stejnokroj s odlišujícím označením. Návrh právní úpravy zachovává možnost spolupracovat a navazovat další vztahy, ukládat v rámci bezprostředního zásahu, aby někdo něco strpěl nebo nějak konal apod. Adresátem návrhu právní úpravy jsou i osoby, které musí používat zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejichž záchrane je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy při záchrane osob. Specifickým adresátem jsou právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby dotčené úpravou ochrany názvu hasičského záchranného sboru.

Okruh adresátů je obdobný při variantách řešení 1 nebo 2.

Varianta 1 a 2 přináší prospěch osobám, které musí používat zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejichž záchrane je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy při záchrane osob.

Návrh žádné z variant řešení neobsahuje úpravu, která by někomu umožnila získat dodatečný prospěch nebo by někoho poškodila (za poškození nelze považovat právní úpravu zajišťující ochranu názvu hasičského záchranného sboru a ochranu symbolů hasičského záchranného sboru).

1.5. Popis cílového stavu

Cílem navrhované právní úpravy je dosažení stavu, kdy postavení hasičského záchranného sboru bude regulováno právní úpravou koncipovanou přehledně a systematicky správně. Tato úprava bude obsahovat právní řešení, jež stávající právní úprava neobsahuje. Na základě analýzy skutkového stavu pak nová právní úprava obsahuje právní instituty, které

oproti stávajícím institutům vyhovují z hlediska aplikační praxe.

Za zásadní problém, který nová právní úprava řeší, lze označit zejména problematiku práce s informacemi. Přehlížet však nelze ani celou řadu dílčích problémů, například vytvoření právního základu pro plnění mimořádných úkolů, kdy není v daný okamžik k dispozici jiný vhodný plnitel. Za situace, kdy je ohroženo například veřejné zdraví, úprava tohoto druhu přispěje k rychlé realizaci nezbytných opatření bez nutnosti složitě zkoumat, zda se při plnění tohoto zásadního a nezbytného veřejnoprávního úkolu pohybuje hasičský záchranný sbor, jako „univerzální plnitel“, v zákonných mezích. Z hlediska bezpečnosti státu tvoří významnou část návrhu „organizační součást“, která je připravována k plnění úkolů pro dobu ohrožení státu nebo válečného stavu, tedy pro stavy, kdy je nutno přijímat specifická, tomuto stavu odpovídající, opatření.

1.6. Zhodnocení rizika

Nepřijetí nové právní úpravy zakonzervuje stávající právně již nikoli optimální stav. Absentovat bude řádná úprava celé řady právních institutů, které lze považovat za významné z hlediska bezpečnosti České republiky.

2. Návrh variant řešení

Varianta č 0 – ponechání současného stavu

V případě neprovedení legislativní změny bude zachován dosavadní právně nikoli optimální stav, kdy absentují odpovídající pravidla například pro práci s informacemi, plnění mimořádných úkolů, eliminaci nebezpečí spojeného s věcí nebo přepravou nebezpečných věcí. Hasičský záchranný sbor pak bude postrádat i další veřejnoprávní zmocnění pro činnost na svěřeném úseku. Dojde tedy k zakonzervování tohoto právně i věcně ne zcela vyhovujícího stavu.

Varianta č. 1 - novelizace dosavadní právní úpravy

Dosavadní právní úpravu (zákon č. 238/2000 Sb.) by bylo možné i nadále více méně efektivně aplikovat po nezbytné novelizaci (například doplněním právní regulace na úseku práce s informacemi). Dosažení optimálního stavu by však vyžadovalo provedení legislativních zásahů (zpřesnění a doplnění) v takovém rozsahu, že se jeví legislativně nevhodné jít touto cestou. Uvažovat o této variantě by bylo možné v případě snahy o odstranění dílčích problémů. Dosažení plánovaných legislativních cílů však při využití úpravy de lege lata jako nosiče změn, není fakticky možné. V rámci této varianty by totiž byla předložena v podstatě nová právní úprava, avšak nikoli ve formě souvislého normativního

textu, ale novelizačních bodů.

Varianta č 2 - předložení nové právní úpravy

Výhodou této varianty je, že umožňuje převzít to, co se v dosavadní právní úpravě osvědčilo, v řadě případů však nutně toliko v modifikované podobě. Současně lze novou právní úpravu doplnit o problematiku, která v právním řádu absentuje. Je to již například zmíněná práce s informacemi.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Všechny tři varianty s sebou nesou stejné, tedy nulové, náklady. Poslední z těchto variant (nová právní úprava) však vytváří předpoklad pro přijetí nové, více než desetileté zkušenosti zohledňující, právní úpravy, která mimo to reaguje na právní a věcné změny. Její mínusy, v porovnání s dalšími variantami, shledány nebyly.

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3. 2 Náklady (přímé – plynoucí přímo ze splnění povinnosti stanovené právní úpravou) a nepřímé – vznikající v důsledku vynaložení přímých nákladů, jednorázové – opakující se).

Varianta 0

Žádné přímé i nepřímé náklady

Varianta 1

Žádné přímé i nepřímé náklady oproti úpravě de lege lata.

Varianta 2

Žádné přímé i nepřímé náklady oproti úpravě de lege lata.

3.3. Přínosy

Varianta 0

Nepředstavuje žádný přínos, pokud za takový přínos nepovažujeme fakt, že nebude nutné provést nezbytný legislativní proces.

Varianta 1

Představuje dílčí přínos v podobě právní úpravy, která na rozdíl od varianty 2. bude předložena v podobě novelizačních bodů.

Varianta 2

Vytváří předpoklad pro přijetí nové, více než desetiletou zkušenost zohledňující právní úpravy, která reaguje na právní a věcné změny. Na základě uvedeného bylo rozhodnuto

předložit zcela novou právní úpravu statusu hasičského záchranného sboru a jeho příslušníků a zaměstnanců.

3.4 Vyhodnocení variant

Varianta 0

Absence legislativního procesu. Zakonzervuje stávající, ne zcela vyhovující právní stav.

Varianta 1

Umožní odstranit dílčí problémy. Odstranění všech problémů by znamenalo předložení v podstatě nové právní úpravy, avšak nikoli ve formě souvislého normativního textu, ale novelizačních bodů.

Varianta 2

Tato varianta umožní legislativně optimálním způsobem doplnit právní řád o nové právní instituty a modernizovat stávající právní instituty. Návrh zákona také důsledně vymezuje odpovědnostní vztahy. V případě rozhodování jsou zavedeny odpovídající standardy a kritéria, podle kterých se bude postupovat. Návrh zákona současně nevylučuje aplikaci obecných procesních úprav.

4. Návrh řešení

Nejvhodnější variantou je varianta 2. Návrh zákona podle této varianty je koncipován tak, aby nezvýhodňoval některé subjekty.

Návrh zákona podle varianty 2. byl připravován tak, aby odstranil některá problematická řešení dosavadní právní úpravy. Jedním z cílů bylo i předložení právní úpravy pokud možno jednoduché, srozumitelné a podrobné v míře, která umožní její správnou aplikaci.

Návrh zákona umožňuje reagovat na případy, kdy by tato právní regulace nebyla respektována, formou správního postihu. Přitom reflektuje i možnosti, které dává právní řád (například přestupkový zákon).

Návrh zákona zachovává i název „Hasičský záchranný sbor České republiky“, jako značku, která si vydobyla dobré jméno, a není důvod, proč jej měnit.

Hasičský záchranný sbor jako celek nebude vykonávat státní správu. Tu návrh zákona ponechává na organizačních částech tohoto sboru.

Hasičský záchranný sbor, stejně jako dnes, nemá v rámci návrhu zákona svěřenu právní subjektivitu. Tu má Česká republika, jejímž jménem hasičský záchranný sbor, resp. jeho organizační součásti vystupují.

Úprava zachovává současné postavení i organizační uspořádání hasičského záchranného sboru. Toto však v nezbytném rozsahu zpřesňuje a doplňuje.

Návrh zákona také zachovává poslání hasičského záchranného sboru, kterým je chránit životy a zdraví obyvatel a zvířat a také majetek před požáry a poskytovat kvalifikovanou profesionální pomoc při mimořádných událostech, které vyžadují provedení záchranných nebo likvidačních prací, anebo při krizových situacích. Jeho poslání se tak nerealizuje pouze na úseku požární ochrany, ale také na úseku ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, krizového řízení nebo civilního nouzového plánování. Hasičský záchranný sbor se tak nezastupitelně podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky ve smyslu ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

Návrhem zákona nejsou dotčeny úkoly, které plní hasičský záchranný sbor podle jiných právních předpisů, například podle

- zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona, (zákon o prevenci závažných havárií),
- zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Návrh zákona neřeší otázky spojené se služebním nebo pracovním právním statusem příslušníků a zaměstnanců. Pouze v minimálním rozsahu zakotvuje speciální právní úpravu nezbytnou pro plnění jeho specifických úkolů (např. při rozšíření počtu služebních míst nad rámec schválené systemizace).

Návrh zákona si ponechává svou roli významného článku v komplexu právních norem, upravujících bezpečnost České republiky. Dalšími články jsou zejména zákon č. 133/1985 Sb., zákon č. 239/2000 Sb. a zákon č. 240/2000 Sb.

Návrhem zákona a v něm uvedenou kompetenci Hasičského záchranného sboru České republiky při ochraně života a zdraví, životního prostředí, zvířat a majetku není dotčena

působnost jiných ústředních správních úřadů či složek podle jiných právních předpisů.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za implementaci doporučené varianty bude odpovědné Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. V důsledku implementace této právní regulace bude odpovědný subjekt poskytovat stanoviska k interpretaci právní úpravy. Při implementaci budou hrát významnou úlohu i krajská ředitelství hasičského záchranného sboru a záchranný útvar. V souvislosti s implementací nebyla identifikována žádná rizika. S implementací nejsou spojeny žádné vyčíslitelné náklady. Z navrhované právní úpravy nevyplývají žádné nové úkoly pro samosprávné celky.

5.1 Vynucování

Z hlediska úpravy vynucování navazuje zvolená varianta na dosavadní právní úpravu. Sankčně zajišťuje úpravu, která je vložena nově a takové zajištění ze své povahy vyžaduje. Příkladem může být úprava postihu neoprávněného použití symbolu hasičského záchranného sboru, která navazuje na hmotněprávní regulaci této problematiky. Sankci lze uložit jak fyzické osobě (přestupek), tak právnické nebo podnikající fyzické osobě (jiný správní delikt).

6. Přezkum účinnosti regulace

Účinnost regulace bude provádět Ministerstvo vnitra – generální ředitelství hasičského záchranného sboru v souladu s úkolem zkoumat společenskou problematiku v okruhu své působnosti, analyzovat dosahované výsledky a činit opatření k řešení aktuálních otázek, zpracovávat koncepce rozvoje svěřených odvětví a řešit stěžejní otázky, které předkládají vládě České republiky. Cílem zkoumání je potvrdit, že principy právní úpravy jsou stále účinné nebo tyto zlepšit, přehodnotit anebo zrušit. Z hlediska přezkumu účinnosti regulace je rozhodné, že tato navazuje na dosavadní právní úpravu a z této v obecných principech vychází.

7. Konzultace a zdroje dat

S ohledem na obsah právní úpravy nedošlo ke konzultacím zaměřeným k tomuto obsahu. Návrh zákona byl projednán s odborovými orgány a také podroben posouzení v rámci Hasičského záchranného sboru České republiky.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Předkládaný návrh z hlediska svého rozsahu odpovídá množině vztahů, které si klade za cíl regulovat. Právní úprava se jako celek shoduje se známou dobrou praxí. Postupy, procesy a sankce jsou v porovnání se stávající právní úpravou přiměřené.

Návrh zákona vychází z dosavadní působnosti svěřené hasičskému záchrannému sboru. Nově založenou působnost pak nelze považovat za neúměrné rozšíření kompetence orgánu veřejné správy. Příkladem může být nově založené plnění mimořádných úkolů, kdy tento veřejný sbor k jejich plnění přistupuje za jasně stanovených právních podmínek, tedy že je to nezbytné v zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatel, zvířat, majetku nebo životního prostředí, toto plnění nenáleží jinému orgánu veřejné správy nebo plnění takového úkolu orgánem veřejné správy není za daných podmínek možné a tento orgán o takové plnění požádá, hasičský záchranný sbor je k plnění takového úkolu způsobilý, takovým plněním není ohrožena jeho činnost a plnění úkolů hasičského záchranného sboru a hrozí nebezpečí z prodlení.

Úprava obsažená v návrhu zákona splňuje předpoklady efektivní implementace. Úprava obsažená v návrhu byla koncipována tak, aby vyhovovala i z hlediska plošné kontroly a vynucování ze strany veřejné správy.

Předkládaný návrh jednoznačně stanoví odpovědnost dotčených orgánů. Tato odpovědnost je koncipována tak, aby vyloučila pozitivní či negativní kompetenční spory. Pravomoci jsou stanoveny na základě principu přehlednosti, proporcionality a efektivity. Z návrhu lze jednoznačně dovodit odpovědnost konkrétní osoby/například příslušníka/ za konkrétní rozhodnutí /například faktický pokyn/.

Návrh zákona neobsahuje úpravu, která by vylučovala možnost účinné obrany proti nesprávnému postupu orgánu veřejné správy. Současné však nutno vzít v úvahu, že se jedná o úpravu, která zakládá právní status bezpečnostního sboru. Z hlediska řádných a mimořádných opravných prostředků včetně prostředků dozorčích platí obecný režim jejich aplikace. Návrhem právní úpravy není dotčena ani možnost soudní obrany práv. K případné obraně práv a oprávněných zájmů dotčených osob bude možné využít obecné nástroje založené např. ve správním řádu nebo v zákoně o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Návrh zákona neobsahuje procesní pravidla, z toho důvodu není jeho součástí ani úprava související s otázkou prokazatelného poučení adresáta úkonu o možnosti podat opravný prostředek.

Návrh zákona dostatečně konkrétně a srozumitelně nastavuje systém odpovědnosti za plnění úkolů. Návrh nevylučuje aplikaci obecných kontrolních mechanismů a proto tuto

otázku i s ohledem na účel právní úpravy formou speciální úpravy neřeší.

Návrh zákona zachovává dosavadní osvědčenou rozhodovací strukturu. Generální ředitelství mj. plní úkoly správního úřadu v oblastech spadajících do působnosti hasičského záchranného sboru a nadřízeného správního orgánu vůči podřízeným organizačním částem hasičského záchranného sboru. Rozhodovací činnost je však realizovaná na základě právní úpravy obsažené v jiných právních předpisech (například v zákoně o požární ochraně).

Z koncepce návrhu zákona plyne, že převážná část zásahů do práv se bude realizovat formou bezprostředního zásahu (užití přichází v úvahu tam, kde je třeba neodkladně přijmout opatření k ochraně ohrožené nebo již narušené hodnoty), například otevření uzavřených prostor apod., a faktického pokynu (akty, při nichž nedochází k použití síly ani hrozby jejího použití), tedy pokynu obsahujícího příkaz, zákaz, omezení apod., jehož musí adresát pokynu uposlechnout, např. výzva nevstupovat na příslušníkem určené místo.

Návrh zákona nepředpokládá zveřejňování jmen osob bezprostředně se podílejících na výkonu pravomoci správního orgánu.

Návrh zákona, s výjimkou řízení na úseku správního trestání, nepředpokládá založení úpravy, která by vyžadovala realizaci správního řízení. Převážná část rozhodovací agendy je zakomponovaná do jiných právních předpisů upravujících působnost hasičského záchranného sboru. S ohledem na uvedené lze toliko konstatovat, že v řízení je přihlíženo k podkladům relevantním z hlediska posouzení, zda došlo či nedošlo k protiprávnímu jednání. Rozhodování podle návrhu zákona nepředpokládá specifické odborné znalosti.

Návrh zákona bude po ukončení legislativního procesu zveřejněn na internetových stránkách hasičského záchranného sboru. Na těchto stránkách budou zveřejňovány i případné výklady nebo dotazy na tuto právní úpravu.

Závěrem lze konstatovat, že návrh zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky není právní úpravou, která by mohla vyvolat zvýšení korupčního prostředí v České republice. Vzhledem ke skutečnosti, že celková finanční náročnost identifikovaná v rámci RIA je fakticky nulová, nelze ani v tomto kontextu předpokládat zvýšené korupční riziko. Obecně se bude jednat o právní předpis, který svým charakterem odpovídá právním předpisům upravujícím postavení a působnost základních složek integrovaného záchranného systému. V tomto směru se tedy nejedná o právní úpravu, která by měla mít za následek neadekvátní provázání například s politickou sférou nebo podnikatelským prostředím. Obecně se v tomto směru také nestanovují nepřiměřená oprávnění příslušníkům a zaměstnancům, která by mohla vést k diskusím o možnosti uplácení těchto osob. Připravovaný zákon je s ohledem na rozsah kompetencí jasně navázán na zákon o služebním poměru a zákoník

práce.

U navrhovaného zákona nebyla po jeho vyhodnocení podle metodiky CIA korupční rizika zjištěna.

9. Zhodnocení souladu s mezinárodními závazky, právem Evropské unie a shody s ústavním pořádkem ČR

Návrh zákona neobsahuje úpravu, která by vyžadovala hodnocení souladu s předpisy Evropské unie. Pro úplnost se však uvádí, že právo Evropské unie se dílčím způsobem vztahuje (viz např. nařízení Komise (ES) č. 1737/2006 ze dne 7. listopadu 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003 o monitorování lesů a environmentálních interakcí ve Společenství; rozhodnutí Komise ze dne 8. února 2000, kterým se provádí směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o klasifikaci reakce stavebních výrobků na oheň atp.).

Předmět úpravy, obsažený v tomto návrhu zákona, je v jednotlivých zemích řešen odlišným způsobem.

Oblastí nepřímo dotčenou právem Evropské unie je problematika linky tísňového volání 112. Podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se elektronických komunikačních sítí a služeb (směrnice o univerzální službě), ve znění Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. listopadu 2009. Členské státy zajistí, aby se na volání na jednotné evropské číslo tísňového volání 112 přiměřeně odpovídalo a aby se s ním zacházelo způsobem, který nejlépe vyhovuje národní organizaci tísňových systémů. Na takové volání se musí odpovědět a musí se vyřídit alespoň tak rychle a účinně, jako v případě volání na národní číslo tísňového volání nebo čísla, jestliže se užívají i nadále. Součástí této směrnice je i povinnost členského státu zajistit odbavování tísňového volání zdravotně postižených občanů. Návrh zákona výslovně stanoví, že operační a informační středisko, které mj. plní úkoly operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému, je pracovištěm pro příjem volání na čísla tísňového volání 150 a 112.

Z hlediska hodnocení slučitelnosti novelizací obsažených v části druhé a následujících lze konstatovat slučitelnost jednotlivých návrhů.

Z hlediska zpracování osobních údajů a volného pohybu těchto údajů považujeme návrh za souladný se směrnicí 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Návrh zákona je v souladu s předpisy vyšší právní síly a s nálezy Ústavního soudu.

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána (například Ujednání mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Bavorským státním ministerstvem vnitra k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích z 19. září 2000). Mezinárodní spolupráce v předmětné oblasti je rozvíjena například i se Slovenskou republikou a Rakouskou republikou na základě uzavřených a ratifikovaných „mezistátních smluv o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích“. Návrh je souladný s mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách. Zásahy do základních práv a svobod prováděné podle návrhu zákona respektují podmínky pro takové zásahy podle mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách. Například vstup do obydlí respektuje zásadu nedotknutelnosti tohoto prostoru. Proto zákon vymezuje podmínky, za nichž lze tuto zásadu prolomit. Takovou podmínkou je důvodné podezření, že je ohrožen život nebo je vážně ohroženo zdraví člověka, anebo hrozí větší škoda na majetku. Současně v souladu s příslušnou judikaturou (např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci č. 12661/87 Mialhe versus Francie z roku 1993, ale i rozhodnutí Ústavního soudu – např. nález sp. zn. III.ÚS 287/96) budou muset být uvedené podmínky interpretovány restriktivně. Z hlediska vymezení pojmu „obydlí“ je třeba vycházet např. z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci č. 4143/02 Moreno Gómez versus Španělsko. Obecně musí být do pojmu obydlí zahrnut jakýkoliv prostor, který plní funkci bydlení, není veřejně přístupný, prostor, kde osoba rozvíjí svůj soukromý a rodinný život. Nelze však přehlížet, že Evropský soud zařazuje do obydlí i jiné prostory, zejména prostory sloužící k podnikání (např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci č. 13710/88 Niemietz versus Německo z roku 1992).“V bližších podrobnostech odkazujeme na publikaci „Veřejné sbory“.⁵

S mezinárodními závazky je v souladu i oprávnění příslušníka omezit každého při respektování zákonem daných podmínky ve svobodě pohybu (omezením možnosti vstupu na příslušníkem určené místo, pokud je takové omezení nezbytné pro zabezpečení plnění úkolů hasičského záchranného sboru při zásahu, popř. strpět povinnost setrvat na příslušníkem určeném místě, hrozí-li při zásahu závažné ohrožení života nebo zdraví).

10. Zhodnocení problematiky rovných příležitostí mužů a žen

Návrh zákona je genderově neutrální. Návrh zákona neobsahuje úpravu, kterou by bylo

⁵ MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F.: Veřejné sbory. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010.

možné označit za diskriminační.

11. Zhodnocení ochrany osobních údajů

Podle zákona o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů se na zpracovávání osobních údajů nezbytných pro plnění povinností Hasičského záchranného sboru nepoužijí ustanovení § 5 odst. 1 a § 11 a 12, tedy (velmi zobecněně) povinnost správce stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány, stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů, zpracovat pouze přesné osobní údaje, které získal v souladu s tímto zákonem a je-li to nezbytné, osobní údaje aktualizovat, shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanového účelu, uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování, shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně, nesdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům, informovat subjekt údajů o rozsahu a účelu zpracování osobních údajů nebo povinnost správce umožnit přístup subjektu údajů k osobním údajům. Návrh této výjimky využívá jen v nezbytném rozsahu a stanoví limity sui generis. Na přístup subjektu údajů k informacím o zpracování osobních údajů se použijí ustanovení zákona o ochraně osobních údajů.

Obecně lze konstatovat, že návrh zakládá nové zpracování osobních údajů v rozsahu, který vychází z úkolů plněných hasičským záchranným sborem. Toto zpracovávání lze rozdělit na zpracovávání

- a) osobních údajů za účelem plnění úkolů hasičského záchranného sboru – jedná se například o zpracovávání citlivých údajů bez souhlasu osoby, jsou-li tyto údaje potřebné pro plnění konkrétního úkolu. Jak již plyne z předchozí věty, účelem zpracovávání je potřeba takové aktivity pro plnění konkrétního úkolu. Plnění konkrétního úkolu pak limituje i kategorie zpracovávaných osobních údajů. Osobní údaje zpracovávané hasičským záchranným sborem lze podle návrhu zákona předat nebo zpřístupnit orgánu veřejné moci. Rozsah tohoto předání nebo zpřístupnění je limitován – „rozsah nezbytný pro výkon působnosti“. Návrh neomezuje práva subjektu údajů v intencích zákona na ochranu osobních údajů – například jeho právo podle § 21 cit. zákona;
- b) osobních údajů v návaznosti na řešení tíživé životní situace osob – jedná se o zveřejňování osobních údajů evakuovaných osob a osob umístěných v zařízeních pro nouzové přežití obyvatelstva. Podle návrhu lze zveřejnit pouze údaje v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresa místa trvalého pobytu. Toto zveřejnění musí být provedeno přiměřeným způsobem.

- c) osobních údajů na základě žádosti fyzické osoby – viz návrh právní úpravy seznamu osob, které používají zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejichž záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy. Tato část právní regulace nechává na osobě se zdravotním postižením, zda požádá o zpracování návrhem uvedeného rozsahu osobních údajů v seznamu, který umožní včasnou a odpovídající reakci při například provádění záchranných prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Zařazení a vyřazení ze seznamu je závislé toliko na vůli osoby se zdravotním postižením nebo jejího zákonného zástupce. Návrh stanoví limity využití těchto údajů v rozsahu s účelem, pro který jsou tyto údaje zpracovávány.

Zamýšlené zpracování osobních údajů tedy respektuje zásadu, že je nezbytné k plnění úkolů hasičského záchranného sboru. Dílčí odchylky, jako již zmíněné specifické zpracování osobních údajů reprezentované osobními údaji evakuovaných osoby, lze označit za úpravu ve prospěch osob, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány. Zveřejňování osobních údajů evakuovaných osob a osob umístěných v zařízení pro nouzové přežití obyvatelstva totiž sleduje cíl zajistit přiměřenou informovanost o osudu lidí, kteří se nacházejí v tíživé životní situaci. S ohledem na důvody, které vedly k nutnosti takto intenzivně zasáhnout do jejich životů, nelze zajistit informovanost například rodiny těchto lidí jiným způsobem. Zveřejnění osobních údajů je pak limitováno podmínkou „přiměřenosti“.

Návrh zákona vyhovuje požadavkům na ochranu soukromí a tuto sféru dovoluje narušit jen při splnění striktně stanovených zákonných podmínek.

Návrh zákona neobsahuje úpravu, kterou by bylo možné označit za korupčně rizikovou, zejména z důvodu stanovených jasných zákonných podmínek, resp. takovou úpravu konstruuje tak, aby korupční rizika eliminovala. Příkladem může být pozitivní vymezení možnosti užívat návrhem zákona chráněná slova, kdy jsou stanoveny zákonné podmínky takového použití a až jejich porušení je předmětem správního postihu.

12. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah, zejména nárok na státní rozpočet

S návrhem zákona nejsou spojeny nároky na státní rozpočet.

Návrh zákona nebude mít hospodářský ani finanční dosah na podnikatelské prostředí České republiky, ani sociální dopady. Návrh zákona vytváří předpoklady pro vytvoření lepších podmínek z hlediska záchrany osob tím, že vytváří předpoklad pro možnost jejich zařazení do seznamu osob, které musí používat zvláštní způsob tísňového volání nebo při

jejichž záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy při záchraně osob. Zařazení do tohoto seznamu je dobrovolné.

Zvláštní část

Část první

K hlavě I:

K § 1

Ustanovením se vymezuje základní role hasičského záchranného sboru jako jednotného veřejného sboru, který má za úkol chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a také majetek před požáry a poskytovat pomoc při mimořádné události, která vyžaduje provedení záchranných nebo likvidačních prací, anebo při krizové situaci (kompetenci Hasičského záchranného sboru České republiky při ochraně života a zdraví, životního prostředí, zvířat a majetku není dotčena působnost jiných ústředních správních úřadů či složek podle jiných právních předpisů). Při plnění těchto úkolů se opírá zejména o zákon o požární ochraně (vymezuje podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požárních ochrany, jakož i postavení a povinnosti jednotek požární ochrany), zákon o integrovaném záchranném systému (vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví jiný právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu; mimořádnou událostí se pro účely tohoto zákona rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací; ochranou obyvatelstva se pro účely uvedeného zákona rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku) a krizový zákon (stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení

těchto povinností; krizovou situací se pak pro účely uvedeného zákona rozumí mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu).

Současně nelze přehlížet, že hasičský záchranný sbor plní významnou roli i na úseku prevence závažných havárií v objektech a zařízeních, kde jsou umístěny vybrané nebezpečné látky (zákon o prevenci závažných havárií, který mj. stanoví systém prevence závažných havárií pro definované objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí) a v dalších oblastech.

Působnost Hasičského záchranného sboru nedopadá na báňská díla, zařízení, pracoviště a činnosti v podzemí podléhající dozoru orgánů báňské správy, která vykonává státní správu na tomto úseku.

Při své činnosti se hasičský záchranný sbor opírá také o ústavní zákon č. 110/1998 Sb., který mj. stanoví, že bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je pak podle tohoto ústavního zákona základní povinností státu.

Při plnění úkolů hasičský záchranný sbor současně postupuje také podle přímo použitelných předpisů Evropské unie a mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu. Tuto skutečnost však není nutné v normativním textu uvádět.

K pojmu obyvatel lze uvést, že se jedná o tradiční pojem, který zahrnuje nejen státní občany České republiky, ale i cizince včetně osob bez státní příslušnosti. V případě zvířete se pak jedná o živého smysly nadaného tvora, který není věcí, a ustanovení občanského zákoníku o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

K § 2

Významné úkoly plní hasičský záchranný sbor na úseku humanitární pomoci. Proto návrh zákona tuto skutečnost reflektuje samostatným vymezením této problematiky, která bere v úvahu i skutečnost, že poskytování humanitární pomoci do zahraničí je upraveno jiným zákonem (zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů. Tento zákon stanoví podmínky pro

uskutečňování zahraniční rozvojové spolupráce a poskytování humanitární pomoci do zahraničí hrazených ze státního rozpočtu a působnost orgánů státní správy a České rozvojové agentury v této oblasti.). Současně však návrh zákona pamatuje i na možnost poskytování humanitární pomoci ze zahraničí ve prospěch České republiky. Pro toto poskytování pak zakládá odpovídající právní úpravu.

Návrh zákona respektuje status Ministerstva zahraničních věcí a zohledňuje jej i při vymezení jeho role v rámci přijímání humanitární pomoci.

Humanitární pomoc lze obecně vymezit jako souhrn činností, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádné události, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádné události a předcházet vzniku této události a jejím negativním následkům. V případě humanitární pomoci poskytované do zahraničí pak právní řád tuto definici „doplňuje“ o konstatování, že uvedené činnosti jsou hrazeny ze státního rozpočtu (kapitola Ministerstva zahraničních věcí).

Humanitární pomoc se poskytuje ve formě záchranné, expertní, materiální nebo finanční.

Organizaci a koordinaci humanitární pomoci pro zabezpečení záchranných a likvidačních prací upravuje zákon o integrovaném záchranném systému.

Úpravou nejsou dotčeny postupy pro příjem humanitární pomoci poskytované České republice ze zahraničí ve smyslu zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.

K § 3

Návrh zákona vytváří právní předpoklad pro mimořádné plnění úkolů ve veřejném zájmu, pokud tyto úkoly nejsou nikomu svěřeny, nebo sice mají svého adresáta, avšak jejich efektivní splnění není možné za daných podmínek po tomto adresátovi požadovat. Příkladem může být například likvidace sněhové kalamity. Adresátem žádosti je hasičský záchranný sbor, resp. územně příslušná organizační část tohoto veřejného sboru. Právní podmínkou pro toto plnění je ovšem jednak nezbytnost takového plnění v zájmu ochrany života nebo zdraví anebo majetku, jednak hrozba nebezpečí z prodlení. Návrh zákona dále stanoví podmínku způsobilosti hasičského záchranného sboru k takovému plnění a neohrožení jiných „standardních“ úkolů. Způsobilostí se rozumí jak způsobilost personální, tak i způsobilost materiální a odborná. Protože se jedná o mimořádné úkoly, nebude na ně zaměřena odborná příprava. Vždy se ad hoc posoudí, zda v konkrétním případě je hasičský záchranný sbor

schopen úkol plnit či nikoli. Pokud schopen úkol splnit nebude, nelze jej k tomuto plnění nutit.

V případě zvířete se pak jedná o živého smysly nadaného tvora, který není věcí, a ustanovení občanského zákoníku o věcech se na živé zvíře použije obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

V ustanovení uvedené podmínky jsou kumulativní, absence jakékoli z nich zakládá právní překážku aplikace. Žádost se podává hasičskému záchrannému sboru.

K § 4

Návrh zákona zachovává moderní tendenci zajišťovat plnění některých úkolů zaměstnanci v pracovním poměru a nikoli specificky vyškolenými a vycvičenými příslušníky (zaměstnanec v pracovním poměru hasičský záchranný sbor již dlouhodobě efektivně využívá na úseku plnění celé řady úkolů. Toto funkční ustanovení tak navazuje na dosavadní právní úpravu). Smyslem navrhované úpravy je tedy zachovat stav, kdy příslušníci jsou zaměřeni na plnění úkolů, které vyžadují specifický výcvik a speciální odbornou připravenost.

Návrh zákona zaměstnancům nezakládá zvláštní povinnosti. Jejich postavení se tak bude i nadále řídit obecnou úpravou, kterou je zákoník práce. Podle této právní úpravy jsou pak vymezené skupiny zaměstnanců povinny mj. jednat a rozhodovat nestranně a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování, zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděly při výkonu zaměstnání a které v zájmu zaměstnavatele nelze sdělovat jiným osobám, zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními apod. S ohledem na postavení generálního ředitelství se stanoví, že zaměstnanec zařazený v této součásti Ministerstva vnitra se při výkonu práce řídí předpisy Ministerstva vnitra

Návrh zákona dále využívá možnost založenou rozpočtovými pravidly. Podle této právní úpravy je organizační složka státu oprávněna překročit závazné ukazatele výdajů státního rozpočtu podle jejich vymezení o příjmy podle zákona o požární ochraně, s výjimkou vybraných pokut, a o prostředky přijaté z rozpočtu územního samosprávného celku, od jiné právnické osoby nebo od fyzické osoby pro účely požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatel prováděné organizačními složkami státu zřízenými zákonem o hasičském záchranném sboru na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty. Získané prostředky budou využity jako služební příjem příslušníka nebo plat zaměstnance zařazeného na tomto ad hoc zřízení služebním nebo pracovním místě. Limitou pro překročení systemizovaného počtu služebních a pracovních míst je projednání návrhu na

překročení tohoto systemizovaného počtu na úrovni vlády.

Úprava umožňující mimořádné překročení počtu systemizovaných služebních a pracovních míst je založena na povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob zřizovat jednotku požární ochrany a následně možnosti těchto subjektů uzavřít podle § 69a zákona o požární ochraně společnou jednotku i s hasičským záchranným sborem. Praktické zkušenosti ukazují, že pro určité typy subjektů je výhodnějším řešením smluvní vztah s hasičským záchranným sborem k zajištění této činnosti za úplatu. V případě, kdy tento subjekt již má jednotku požární ochrany zřízenou a rozhodne se tuto záležitost do budoucnosti řešit raději smluvně s hasičským záchranným sborem, bude moci hasičský záchranný sbor příslušníky jednotky přijmout do svého stavu. Jejich „přeřazení“ do standardních (schválených) systemizovaných míst bude prováděno v rámci přirozené odchodovosti. Státnímu rozpočtu tímto nevznikne žádný nárůst potřebných finančních prostředků. Celá záležitost bude řešena v rámci rozpočtů jednotlivých hasičských sborů krajů bez nároku na dodatečné navýšení.

K hlavě II

K § 5

Návrh zákona zachovává dosavadní osvědčené organizační uspořádání hasičského záchranného sboru.

Tato koncepce zajišťuje i v oblasti ekonomiky řídící roli generálního ředitelství v rámci organizace hasičského záchranného sboru.

K § 6

V souladu se § 1 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb. je podle návrhu zákona v čele hasičského záchranného sboru generální ředitel. Ten odpovídá ministru vnitra, jako služebnímu funkcionáři, za činnost hasičského záchranného sboru.

Generální ředitel je nadřízený všem příslušníkům hasičského záchranného sboru a zaměstnancům zařazeným na generálním ředitelství. Ostatní zaměstnanci v tomto sboru jsou podřízeni řediteli příslušné organizační složky státu.

Generální ředitelství je součástí Ministerstva vnitra. Na toto již osvědčené organizační řešení navazuje i úprava, která ukládá generálnímu ředitelství vykonávat působnost svěřenou Ministerstvu vnitra v mezích úkolů hasičského záchranného sboru.

Generální ředitelství má v rámci Ministerstva vnitra zvláštní postavení (není útvaru ministerstva) vyplývající přímo z právních předpisů. Dosud platné ustanovení § 2 odst. 3

zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, stanoví „pokud zvláštní právní předpis stanoví v mezích úkolů hasičského záchranného sboru působnost ministerstva, vykonává ji generální ředitelství. Toto zvláštní postavení reflektuje skutečnost, že generální ředitelství plní dvojčinnou roli:

- v oblasti upravené zákonem o IZS a zákonem o požární ochraně - vystupuje fakticky jako koordinátor činnosti jednotlivých složek IZS a orgánů samosprávy při plnění úkolů v oblasti přípravy a řešení mimořádných událostí. Na rozdíl od Policie České republiky, která je z hlediska výkonu služby v zásadě „uzavřeným sborem“, hasičský záchranný sbor je odpovědný za koordinaci činnosti i mimo sbor (sbory dobrovolných hasičů obcí, jednotky hasičského záchranného sboru podniku, jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku a právnické a podnikající fyzické osoby na základě dohody o plánované pomoci na vyžádání). Za tímto účelem vydává předpisy na úseku řízení výkonu služby. Generální ředitelství je dále řídicím prvkem při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních pracích, kdy je potřeba při rozsáhlých mimořádných událostech využít celostátní síly a prostředky a zajistit provázání jejich činnosti s dalšími složkami integrovaného záchranného systému;
- v oblasti krizového řízení jedná jménem Ministerstva vnitra,
 - v zájmu nezbytné celostátní koordinace ústředních správních úřadů a potřeby přímé vazby na bezpečnostní radu státu a na vládu,
 - ministr vnitra je osobou koordinující výkon krizového řízení podle krizového zákona na úrovni jednotlivých členů vlády a generální ředitelství plní roli výkonného nástroje nejen při přípravě, ale zejména při řešení krizových situací.

Řešení zohledňuje důležitou skutečnost uvedenou v ústavním zákoně o bezpečnosti České republiky, kdy hasičský záchranný sbor představuje jeden z důležitých pilířů bezpečnosti, se zdůrazněním přímé odpovědnosti, a to s přihlédnutím k faktu, že ostatní orgány státní a samosprávy se na zajištění této bezpečnosti podílí. Jako paralelu lze uvést řešení krizových situací ve vazbě na vnější bezpečnost, kdy tuto roli v rámci Ministerstva obrany plní Generální štáb Armády České republiky.

Předkladatel považuje za důležité zdůraznit, že předkládaný návrh nepředstavuje žádnou zásadní změnu v oblasti bezpečnosti a koordinace krizového řízení na úrovni Ministerstva vnitra. Zachovává tak stav, který již byl v minulosti mnohokrát posuzován a vyhodnocován například v rámci „Optimalizace bezpečnostního systému České republiky“ nebo

„Bezpečnostní strategie České republiky“. Nejen tyto dokumenty deklarují, že nastavený systém je plně funkční a odpovídající rozdělení odpovědnosti za jednotlivé pilíře bezpečnosti České republiky.

V souvislosti s kompetenčním zákonem generální ředitelství zaštiťuje koordinační roli obdobně, jako je nastaven systém koordinace CNP v NATO, kdy CEPC (Výbor pro civilní nouzové plánování – v gesci MV-GŘ HZS ČR) koordinuje činnost ostatních plánovacích skupin CNP (např. oblast dopravy, průmyslu, komunikací, energií, potravin). Pro koordinaci aktivit zástupců ústředních správních úřadů v plánovacích skupinách CNP NATO organizuje GŘ pravidelné koordinační schůzky před každým plenárním zasedáním CEPC.

Pět oblastí CNP v NATO

- ☐ Civilní podpora operacím NATO v rámci článku 5
- ☐ Podpora operacím NATO mimo článek 5 – operace krizového řízení
- ☐ Podpora národních vlád v případě katastrof
- ☐ Podpora národních vlád v ochraně obyvatelstva proti následkům zbraní hromadného ničení
- ☐ Spolupráce s Partnery

Úkoly CNP s národním dopadem jsou průběžně projednávány na Výboru pro civilní nouzové plánování (VCNP), který rovněž spadá do gesce MV, a funkci sekretariátu plní GŘ HZS ČR.

Generálnímu ředitelství jsou podřízeny hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a také škola, tedy ostatní organizační součásti hasičského záchranného sboru. Generální ředitelství je současně nadřízeným správním orgánem vůči hasičskému záchrannému sboru kraje, záchrannému útvaru a škole.

Operační a informační středisko plní zejména úkoly vyplývající ze zákona o požární ochraně (zákon č.133/1985 Sb.) a je stálým orgánem pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému (§ 5 zákona č. 239/2000 Sb.). V souladu se zákonem o integrovaném záchranném systému (zákon č. 239/2000 Sb.) plní úkoly operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému. Operační a informační středisko plní úkoly v nepřetržitém režimu. Úkoly tomuto středisku nestanoví toliko právní úprava v působnosti hasičského záchranného sboru. Příkladem může být zákon o vodách, který v § 73 odst. 4 stanoví, že pro předávání informací předpovědní a hlásné povodňové služby se využívá operačních a informačních středisek Hasičského záchranného sboru České republiky a složek integrovaného záchranného systému.

Předpokladem zřízení a provozování vzdělávacích, technických a jiných účelových

zařízení je využití těchto zařízení v zájmu plnění úkolů svěřených hasičskému záchrannému sboru. Využitá mohou být za účelem zabezpečení přípravy příslušníků pro výkon služby, dále mohou vykonávat výzkumnou, technickou nebo jinou činnost, která je potřebná v zájmu plnění veřejnoprávních úkolů svěřených hasičskému záchrannému sboru. Činnost těchto zařízení bude zaměřena rovněž na potřeby krizového řízení, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatel.

Nově se podle návrhu zákona stává organizační částí generálního ředitelství Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, který plní úkoly na úseku požární ochrany Pražského hradu. Jedná se o organizační změnu realizovanou uvnitř hasičského záchranného sboru. Areál Pražského hradu je významnou kulturní památkou zapsanou v Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, ale i sídlem hlavy státu, navštěvovanou po celý rok značným počtem osob. Z hlediska protipožární bezpečnosti si Pražský hrad vyžaduje zajištění zvýšené ochrany spojené s předcházením všem mimořádným událostem, přičemž ochrana se týká téměř 70 000 m² areálu Pražského hradu. To si vyžaduje přijmout takové koncepční řešení, které výrazně zohlední specifické postavení Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu a jeho umístění. Zvýší se tak efektivnost plnění všech úkolů této organizační části HZS ČR. Z uvedených důvodů se jako optimální řešení navrhuje, aby se Hasičský útvar ochrany Pražského hradu stal organizační částí generálního ředitelství HZS ČR.

K § 7

Z povahy plněných úkolů je třeba zajistit, aby hasičský záchranný sbor byl organizován na základě územního principu. Proto i návrh zákona zachovává dosavadní osvědčenou územní organizaci v podobě hasičských záchranných sborů krajů a také s ohledem na specifika hlavního města Prahy Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy.

Činnost na krajské úrovni tak bude vykonávat 14 organizačních složek státu. Hasičský záchranný sbor kraje je i podle návrhu zákona z hlediska příjmů a výdajů součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra.

Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Skutečnost, že je účetní jednotkou, nutno výslovně v návrhu zákona zmínit. Jinak by toto postavení neměl. Organizační složka je totiž podle zákona o majetku účetní jednotkou jen tehdy, pokud tak stanoví jiný právní předpis anebo zákon o majetku.

Krajský ředitel odpovídá služebně právně za činnost hasičského záchranného sboru kraje generálnímu řediteli.

Krajský ředitel plní funkci vedoucího organizační složky státu.

Na základě funkce vedoucího organizační složky státu ředitel hasičského záchranného sboru kraje jménem státu činí právní úkony za organizační složku státu, jíž se tyto právní úkony týkají. Tento ředitel také může pro určité právní úkony písemně pověřit jednáním jiného vedoucího zaměstnance/slужеbního funkcionáře této organizační složky. Další zaměstnanci organizační složky státu mohou jménem státu činit právní úkony pouze v rozsahu stanoveném vnitřním předpisem organizační složky státu.

Operační a informační středisko je organizační součástí, která plní úkoly nejen podle zákonů v působnosti hasičského záchranného sboru, ale i jiné právní úpravy – například podle zákona o vodách. Je také pracovištěm, které zajišťuje nepřetržitý příjem volání na čísla tísňového volání svěřená hasičskému záchrannému sboru - tedy čísla 150 (národní číslo tísňového volání) a čísla 112 (jednotné evropské číslo tísňového volání). Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit. K těmto číslům je garantován bezplatný a nepřetržitý přístup, bez použití mincí či karet. Poskytovatel veřejné telefonní služby je povinen svým uživatelům bezplatně umožnit přístup ke stanoveným číslům tísňového volání. Úprava tísňového volání vychází z § 33 zákona o elektronických komunikacích a vyhlášky o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací.

K § 8

Úprava navazuje na dnešní právní řešení problematiky spojené s činností záchranného útvaru.

Obdobně jako hasičský záchranný sbor kraje, je i záchranný útvar organizační složkou státu a účetní jednotkou. Skutečnost, že je účetní jednotkou nutno výslovně v návrhu zákona zmínit. Jinak by toto postavení záchranný útvar neměl. Organizační složka je totiž podle zákona o majetku účetní jednotkou jen tehdy, pokud tak stanoví jiný právní předpis anebo zákon o majetku.

Velitel útvaru plní funkci vedoucího organizační složky státu .

Záchranný útvar při plnění svěřených úkolů využívá speciální vojenskou techniku zrušených vojenských záchranných útvarů. Jeho zařazením do organizační struktury podle předchozí právní úpravy tak došlo k posílení hasičského záchranného sboru o techniku, která dosud tomuto veřejnému sboru chyběla. Na základě dosavadních zkušeností lze konstatovat, že zařazení záchranného útvaru do organizační struktury hasičského záchranného sboru bylo

pozitivním krokem, který vytvořil předpoklad pro vytvoření ještě lepších podmínek pro řešení mimořádných událostí nebo krizových situací.

Nová právní úprava na dosavadní právní úpravu navazuje, avšak tuto zpřesňuje, například v otázce vymezení úkolů svěřených této organizační součástí hasičského záchranného sboru.

K § 9

Škola je návrhem zákona koncipována jako organizační složka státu. Obdobně jako i další organizační složky státu nacházející se v organizační struktuře hasičského záchranného sboru je i účetní jednotnou. Tato organizační složka státu poskytuje vzdělání v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému a krizového řízení za podmínek stanovených školským zákonem.

Návrh zákona neobsahuje podrobnější úpravu ke škole. Vše potřebné je totiž v jiné právní úpravě. Tou je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který řeší vše z hlediska návrhu zákona podstatné, tj. pozici ředitele, status školy i status ministerstva. Naopak, s ohledem na specifika zaměření předmětné školy vymezuje rámcově zaměření této školy.

Ředitel plní funkci vedoucího organizační složky státu .

K § 10

Odřad civilní obrany vytvořený z jednotek SDH obcí nebo jejich částí je specifickým organizačním útvarem organizovaným v linii řízení a materiálního zabezpečení hasičského záchranného sboru pro plnění úkolů za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu připravovaným institutem, který navazuje i na právní úpravu podle § 24 odst. 1 písm. e) a § 27 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně, kdy se předpokládá vytvoření struktury požární ochrany pro válečný stav a stav ohrožení státu. Odřadem civilní obrany se rozumí předem předurčené jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí, které by jej měly doplnit z hlediska vyšší potřeby sil a prostředků v době války a přípravy na ni především v linii přímého řízení a materiálního zabezpečení těchto jednotek SDH obcí pro tyto krizové stavy i z hlediska celého komplexu fungování požární ochrany a ochrany obyvatelstva v uvedených krizových stavech. To je i v souladu se zákonem o integrovaném záchranném systému, kdy složky IZS mají fungovat za uvedených stavů souvisejících s vnějším ohrožením státu a je to i princip

fungování civilní obrany, kam požární ochrany patří. Tato součást bude v případě vyhlášení některého z uvedených stavů plnit úkoly hasičského záchranného sboru. Osoba zařazená do odřadu civilní ochrany se po dobu plnění úkolů považuje za zaměstnance hasičského záchranného sboru. Původní zaměstnanecký poměr tedy zůstává zachován a této osobě bude vyplácet mzdu hasičský záchranný sbor za práci vykonanou v odřadu civilní obrany. Úprava souvisí s novelou branného zákona, která rozšiřuje výjimku z povinnosti dostavit se k odvodnímu řízení a vykonávat mimořádnou službu i na zaměstnance zařazeného k výkonu práce v bezpečnostním sboru. Předpokladem efektivního fungování této součásti je odpovídající vybavení. Hasičský záchranný sbor může zřídit i několik odřadů civilní obrany.

Předpokladem fungování této specifické organizační součásti hasičského záchranného sboru je její materiálně technické zabezpečení v době před vyhlášením příslušných krizových stavů.

Počty fyzických osob zařazených do odřadu civilní obrany stanoví vláda usnesením.

K hlavě III

Návrh zákona vychází z koncepce, kdy jsou již z počátku vymezeny základní obecně platné povinnosti a principy práce příslušníků - jako tzv. základní povinnosti. Cílem je vytvořit stav, kdy bude nejen příslušníkovi, ale i jiným osobám z textu zákona zřejmé, jak se má příslušník při plnění jednotlivých úkolů chovat a co je povinen vždy plnit. Tímto nejsou nijak dotčeny další specifické povinnosti v jednotlivých oblastech výkonu služby. Obdobné platí i ve vztahu k zaměstnancům v pracovním poměru.

K § 11

Mezi základní povinnosti návrh zákona řadí povinnost zdvořilosti. Zdvořilost již tradičně náleží mezi základní povinnosti u osob, které plní úkoly ve veřejné sféře. Tato povinnost vychází z toho, že záchranná činnost je službou veřejnosti. Požadavek být zdvořilý ale i další povinnosti (dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní) jsou samozřejmě limitovány charakterem plněného úkolu.

Příslušník musí dále dbát, aby při své činnosti nepoškozoval dobrou pověst hasičského záchranného sboru. Obsah pojmu dobrá pověst můžeme nalézt v judikatuře, která sice směřuje k jinému veřejnému sboru (Policii České republiky), avšak její závěry jsou využitelné i pro hasičský záchranný sbor. Nejvyšší správní soud v rozsudku 3 Ads 2/2007 ze dne 7. května 2009, www.nssoud.cz, konstatuje, že dobrá pověst představuje určité vlastnosti či hodnoty přičítané právníké či fyzické osobě, které se odráží v příznivém hodnocení ze strany

společnosti. Dobrá pověst bezpečnostního sboru pramení z toho, že je státní institucí zajišťující bezpečnost občanů a ochranu jejich majetku. Současně je jeho dobrá pověst nutným předpokladem pro plnění tohoto poslání. Je proto nezbytné trvat na řádném chování příslušníků bezpečnostního sboru, k němuž se zavázali služebním slibem, neboť to se nepochybně odráží ve vnímání bezpečnostního sboru jako celku.

K § 12

Zásada proporcionality je nezbytnou součástí úprav statusu veřejných sborů, nemůže tedy absentovat ani v případě tohoto návrhu zákona. Dodržování této zásady ukládá návrh zákona nejen příslušníkům, ale i zaměstnancům v pracovním poměru, protože i jim jsou svěřovány úkoly v rámci působnosti hasičského záchranného sboru.

Bezdůvodnou újmu lze identifikovat jako újmu, která je způsobena ať již na zdraví, na majetku nebo na morálních hodnotách bez právně relevantních důvodů. Součástí ustanovení upravujícího proporcionalitu při plnění úkolů hasičského záchranného sboru musí být rovněž požadavek zvažovat dopady do práv a svobod osob v porovnání s účelem sledovaným plněným úkolem.

K § 13

Příslušník veřejného sboru nemůže ani v době, kdy nevykonává službu, přehlížet ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Současně však úprava musí reflektovat, že tento příslušník je specializován na určité druhy činností. Návrh zákona tomuto příslušníkovi ukládá provést příslušné opatření, které náleží do působnosti hasičského záchranného sboru nebo jednotek požární ochrany anebo jiné opatření k ochraně obyvatelstva. Návrh zákona úmyslně nspecifikuje, co má být podstatou tohoto opatření. Důležité z hlediska návrhu zákona je, že toto opatření má potenciál eliminovat hrozbu. Samozřejmě při dodržení zásady přiměřenosti. Nesplnění této povinnosti lze postihnout kázeňsky. S ohledem na možnost tohoto postihu, návrh zákona definuje výjimky z povinnosti zasáhnout v době mimo službu. Protože povinnost iniciativy je spojena v případě tohoto ustanovení s dobou, kdy je příslušník mimo službu, je omezen i okruh hodnot, k jejichž záchraně je příslušník povinen provést opatření.

K hlavě IV

K § 14

Charakter plněného úkolu determinuje to, zda příslušník bude plnit úkol ve služebním

stejnokroji, v občanském oděvu nebo v zásahovém oděvu. Bližší podrobnosti ke stejnokroji stanoví prováděcí předpis. Jde o právní řešení standardně užívané v rámci právních úprav zaměřených na problematiku veřejných sborů.

V souvislosti s odstavcem dva lze uvést, že návrh zákona předpokládá v § 15 možnost nošení služebního stejnokroje bývalým příslušníkem. Od tohoto stejnokroje však bude odlišný jiným označením. Bližší podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis.

K § 15

Návrh zákona vytváří předpoklad pro nošení služebního stejnokroje i po skončení služebního poměru podle zákona č. 361/2003 Sb.

Předpokladem získání oprávnění nosit při vhodných příležitostech služební stejnokroj je splnění zákonem daných podmínek.

Z hlediska zmíněných zákonných podmínek je předpokladem získání oprávnění

- podání žádosti, výjimkou je generální ředitel, krajský ředitel a velitel záchranného útvaru; těmto funkcionářům návrh zákona přiznává nárok na nošení služebního stejnokroje s odlišujícím označením ex lege při splnění ostatních podmínek,
- závěr posledního služebního hodnocení, že příslušník dosahoval ve výkonu služby alespoň dobrých výsledků, a
- výkon služby v hasičském záchranném sboru alespoň po dobu 15 let a skončení služebního poměru na vlastní žádost, nebo z důvodu pozbytí zdravotní způsobilosti k výkonu služby, nebo
- skončení služebního poměru podle § 41 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb. (tedy dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let) a výkon služby v hasičském záchranném sboru alespoň po dobu 15 let.

Návrh zákona dále dovoluje získat oprávnění nosit stejnokroj i v případě hodném zvláštního zřetele. Může se jednat například o příslušníka, který byl propuštěn podle § 42 odst. 1 písm. i) zákona č. 361/2003 Sb. (bylo mu odňato osvědčení o tělesné zdatnosti nebo o odborné způsobilosti stanovené zvláštním právním předpisem podle § 72 zákona o požární ochraně). Časté mohou být i případy žádosti ze strany příslušníků, kteří byli uvolnění ze služebního poměru podle předchozí úpravy služebního poměru.

Podmínkou nošení stejnokroje je nepoškozování dobré pověsti hasičského záchranného sboru. Její porušení, stejně jako neoprávněné nošení stejnokroje, bude možné

sankcionovat.

K § 16

Ustanovení upravuje problematiku prokázání příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru. V případě příslušníka, který plní úkoly ve služebním stejnokroji, bude k prokázání této příslušnosti postačovat tento stejnokroj s označením příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru. Návrh zákona současně předpokládá možnost plnění úkolů v občanském oděvu. V tomto případě bude pro účely prokázání příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru využito služebního průkazu.

V případě zásahu pod jednotným velením není nutné, aby příslušnost k hasičskému záchrannému sboru prokazoval každý jednotlivý zasahující příslušník. Zcela postačí, pokud tuto příslušnost prokáže příslušník odpovídající za provedení zásahu (velitel zásahu nebo velitel jednotky). Návrh zákona neřeší otázku pojmového vymezení „zásahu“. Co se rozumí zásahem, totiž plyne z jednotlivých „navazujících“ právních předpisů, například ze zákona o požární ochraně.

K § 17

Stanoví se nově pravomoc pro vydávání průkazů ke kontrolní činnosti pro hasičské záchranné sbory ve smyslu § 4 odst. 3 písm. b) kontrolního řádu. Tento průkaz bude předkládán při kontrole společně se služebním průkazem.

K § 18

Návrh zachovává osvědčené řešení, kdy podrobnosti, jež není nutné regulovat zákonem, stanoví prováděcí právní předpis.

K hlavě V

K § 19

Nezbytným předpokladem efektivního plnění úkolů je spolupráce hasičského záchranného sboru s jinými složkami státní moci, ale i s orgány územní samosprávy a dalšími v ustanovení uvedenými osobami. Návrh zákona dále zmocňuje hasičský záchranný sbor, jako státní orgán České republiky, k uzavření dohody, která upraví bližší podmínky a způsob spolupráce.

Návrh zákona tak zohledňuje princip sdílení odpovědnosti za bezpečnost a reflektuje

potřebu „vtáhnout“ v rámci spolupráce další státní orgány, orgány územní samosprávy nebo právnické či fyzické osoby do problematiky zajišťované hasičským záchranným sborem.

V rámci uvedené dohody mohou být upraveny formy a nástroje spolupráce a podíl dalších stran dohody na plnění úkolů hasičského záchranného sboru.

Uzavření dohody není právně vynutitelné.

Dohoda má charakter veřejnoprávní smlouvy.

K § 20

Ustanovení vytváří předpoklad pro zajištění ochrany obyvatelstva v souvislosti s nebezpečím, které vyplývá z výskytu nebo šíření chemických látek, směsí a přípravků. V této souvislosti návrh zákona ukládá hasičskému záchrannému sboru, aby při řešení mimořádné události nebo krizové situace vyhodnocoval nebezpečí vyplývající z šíření takových látek, ale současně, aby plnil koordinační roli při vyhodnocování údajů o výskytu a šíření těchto látek. Navržená úprava se opírá o materiál schválený výborem pro civilní nouzové plánování a bezpečnostní radou státu zaměřený na stanovení odpovědnosti za koordinaci v předmětné oblasti.

Vymezení orgánu odpovědného za plnění tohoto zásadního úkolu doposud v právním řádu chybělo.

V případě stavu ohrožení státu, který je vyhlášen v souvislosti s vnějším ohrožením České republiky, a za válečného stavu bude s ohledem na důvody vyhlášení uvedených stavů předmětná činnost vykonávána v součinnosti s Armádou České republiky.

K § 21

Jde o zásadní úpravu, která je prostá formalismu. Limitou oprávnění je požadavek plnění konkrétního úkolu a absence překážky bránící poskytnutí takové pomoci obsažené v jiném právním předpise. Pomoc dále nemusí být poskytnuta v případě, že by se tím fyzická osoba vystavila vážnému ohrožení nebo by tím vystavila vážnému ohrožení osobu blízkou. Ustanovení souvisí s úpravou povinnosti každého bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy nebo pokynu nebo vyhovět žádosti příslušníka.

Touto pomocí může být například umožnění využití kamerového systému ve prospěch plnění konkrétního úkolu hasičským záchranným sborem.

Na toto ustanovení navazuje § 27.

K § 22

Předpokladem efektivního fungování hasičského záchranného sboru je nejen spolupráce uvnitř České republiky, ale i spolupráce s mezinárodními organizacemi nebo orgány cizího státu aj. Návrh současně předpokládá, že bližší podmínky a také způsob této spolupráce upraví prováděcí dokument v rámci uzavřených mezinárodních smluv. S ohledem na status hasičského záchranného sboru bude prováděcí dokument uzavřen hasičským záchranným sborem jménem České republiky.

Druhá věta odstavce 2 navazuje na předchozí právní úpravu, úpravu, která se v praxi osvědčila a jejím výsledkem je celá řada písemných ujednání. Příkladem lze uvést Memorandum o spolupráci mezi GŘ HZS ČR a Úradom civilnej ochrany Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, na jehož základě lze realizovat výměnu údajů a dalších informací o zabezpečování ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech, výměnu zkušeností získaných při plánování opatření ke zmírnění a likvidaci následků mimořádných událostí, ochraně obyvatelstva a záchranných opatřeních v případě mimořádných událostí nebo při spolupráci s dobrovolnými organizacemi zapojenými do ochranných opatření a záchranných aktivit. Memorandum vytváří předpoklady pro spolupráci při vzdělávání a výcviku členů záchranných týmů a expertů v oblasti ochrany obyvatelstva a jeho záchrany, organizovat společné semináře a jiné pracovní schůzky a další.

Dalším příkladem může být Memorandum o spolupráci a přátelských vztazích mezi MV-GŘ HZS ČR a MV SR Prezídium Hasičského a záchranného sboru, na jehož základě dochází ke vzájemné výměně informací a zkušeností v oblasti prevence a likvidace mimořádných událostí, výměně zkušeností se zpracováním a realizací programů pro přípravu jednotek na zásahy. Na základě memoranda lze vytvářet podmínky umožňující poskytnutí vzájemné pomoci v případě mimořádné události apod.

Na úrovni generálního ředitelství bylo za dobu platnosti předchozí právní úpravy přijato například 8 memorand. Na základě zkušeností získaných v souvislosti s jejich realizací lze jednoznačně konstatovat, že jejich uzavření má pozitivní důsledky do aplikační praxe.

K hlavě VI

K § 23

Ustanovení je zákonným základem pro nakládání s nebezpečnou látkou nebo věcí v zájmu plnění úkolů, výuky, výcviku, zkoušek, expertizní činnosti nebo pro výkon jiné činnosti v rámci plněného úkolu. Úprava konkrétně stanoví režim pro nakládání s takovými látkami nebo věcmi. V této souvislosti totiž nelze opomíjet, že právní úprava regulující

obdobnou problematiku, například zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, se nevztahuje na výbušniny, pyrotechnické výrobky a pomůcky, které drží mj. hasičský záchranný sbor pro výkon služby.

Předpokladem pro používání výbušnin a pyrotechnických výrobků je náležitý výcvik. Z hlediska tohoto výcviku je pak zásadní, zda se jedná o trhací práce malého rozsahu, kdy postačí vycvičení ze strany bezpečnostního sboru. Tento výcvik bude zaměřen na použití výbušnin v rozsahu, který je dán působností svěřenou hasičskému záchrannému sboru právním řádem. Příkladem lze uvést odstřelení ledové bariery na vodním toku. V ostatních případech návrh zákona předpokládá předchozí získání odborné způsobilosti podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě.

Trhacími pracemi malého rozsahu právní řád (vyhláška Českého báňského úřadu č. 72/1988 Sb., o používání výbušnin) rozumí trhací práce

a) při průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, pokud jednotlivé nálože nepřesáhnou 50 kg trhavin a hmotnost celkové nálože nepřesáhne při pracích v podzemí 400 kg a na povrchu 200 kg trhavin,

b) při přípravě a provádění staveb, terénních úprav, pokud jednotlivé nálože nepřesáhnou 10 kg trhavin a hmotnost celkové nálože nepřesáhne 100 kg, v souvislé zástavbě však jen 30 kg trhavin,

c) při destrukcích, kromě objektů v souvislé zástavbě a všech továrních komínů, pokud jednotlivé nálože nepřesáhnou 0,5 kg a hmotnost celkové nálože nepřesáhne 10 kg trhavin na destrukci celého objektu,

d) při vrtných a geofyzikálních pracích a při těžbě ropy a zemního plynu, pokud hmotnost celkové nálože ve vrtu nepřesáhne 400 kg trhavin, v souvislé zástavbě však jen 30 kg trhavin,

e) v horkých provozech, pokud hmotnost celkové nálože nepřesáhne 30 kg trhavin; při tváření nebo jiné úpravě materiálů výbuchem 10 kg trhavin,

f) ostatní trhací práce, pokud hmotnost celkové nálože nepřesáhne 5 kg trhavin.

Z hlediska ochrany zdraví a bezpečnosti příslušníků a zaměstnanců platí úprava obsažená v právní úpravě dopadající na oblast služebně právních a pracovně právních vztahů.

Návrh zákona předpokládá, že příslušníci, kteří budou moci používat výbušniny tzv. malého rozsahu, budou k tomu odborně připraveni odborně způsobilou osobou. Jde o obdobnou praxi i v jiných speciálních činnostech v rámci Hasičského záchranného sboru ČR, který má svůj vnitřní systém vzdělávání příslušníků založený § 72 zákona o požární ochraně a prováděcí vyhláškou č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany ve

znění pozdějších předpisů (tzv. základní, pravidelná přípravy a příprava k dosažení nebo prodloužení odborné způsobilosti). V tomto případě bude prováděna pravidelná odborná příprava vybraných příslušníků určených k používání výbušniny tzv. malého rozsahu (v rozsahu cca 20 příslušníků) při záchranných a likvidačních pracích prováděných HZS ČR. Pro ně bude organizován specializační kurz, jehož lektorem budou osoby odborně způsobilé v oblasti výbušnin ve funkci vedoucího trhačích prací. Kurz bude součástí vzdělávacího programu Školního a vzdělávacího zařízení HZS ČR v Brně, kde bude vedena i příslušná dokumentace o kurzu a jeho účastnících a po provedené zkoušce na závěr kurzu, bude absolventu kurzu vydáno potvrzení o absolvování tohoto specializačního kurzu s oprávněním používat trhavinu malého rozsahu při záchranných a likvidačních pracích prováděných HZS ČR. Příslušníci, kteří budou mít příslušné oprávnění, se pak budou pravidelně každý rok zúčastňovat zaměstnání v oblasti trhačích prací pod vedením odborně způsobilých osob pro trhačí práce.

K § 24

Ustanovení představuje veřejnoprávní zmocnění pro příslušníka k specifickému postupu v případě důvodného podezření, že nějaká věc představuje bezprostřední závažné ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Důvodným podezřením nutno rozumět podezření, které se opírá o objektivní skutečnosti.

Postupem uvedeným v odstavci jedna se eliminuje nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje hodnoty vymezené v tomto odstavci. Postup vychází z předpokladu nezničení takové věci. Z hlediska postupu není rozhodné, zda byla věc úmyslně nastražena, nebo se jedná o nedbalostní jednání. Návrh zákona současně zohledňuje právní úpravu obsaženou v zákoně o Policii České republiky. Bude-li tedy možné ohrožení eliminovat postupem stanoveným v zákonu o Policii České republiky, bude mít úprava v něm obsažená aplikační přednost.

Zvážení, zda jsou naplněny podmínky pro aplikaci ustanovení, je toliko na příslušníkovi.

Po eliminaci nebezpečí formou zajištění věci předá hasičský záchranný sbor tuto věc orgánu, do jehož působnosti zajištěná věc náleží, pokud tuto věc nelze na místě předat jejímu vlastníkov, oprávněnému uživateli nebo správci. Příkladem může být zajištění a předání dopisu s podezřením na kontaminaci biologickou látkou.

Předání zajištěné věci se považuje za likvidační práce.

Ke zničení věci může příslušník přistoupit toliko v případě, že nelze ohrožení hodnot zabránit zajištěním věci nebo jejím odstraněním z místa.

Úkon podle tohoto ustanovení bude zadokumentován v rámci zprávy o zásahu.

Zpráva o zásahu, případně dílčí zpráva o zásahu je jednou z dokumentací o činnosti jednotek a tvoří součást dokumentace o události. Zpráva o zásahu obsahuje údaje o silách a prostředcích na místě zásahu, hodnocení situace na místě zásahu v době příjezdu první zasahující jednotky a popis nasazení jednotek včetně zvláštností, které při zásahu nastaly, a záznam o poskytnutí osobní a věcné pomoci. Zprávu o zásahu zpracovává velitel zásahu a odevzdává ji příslušnému operačnímu středisku nejpozději do 6 dnů ode dne ukončení zásahu.

K § 25

Touto úpravou se vytváří zákonné zmocnění pro specifické nakládání s látkou, jež jinak podléhá úpravě podle jiného právního předpisu, například podle zákona o chemických látkách a chemických přípravcích. Obecnou limitou je podmínka dbát zvýšené opatrnosti. Jiná právní úprava se při přepravě a dalším nakládání s nebezpečnou látkou použije v nezbytném rozsahu.

K § 26

Oprávnění k realizaci tohoto bezprostředního zásahu vytváří předpoklad pro efektivní plnění úkolů hasičského záchranného sboru. Adresát výzvy je povinen uposlechnout. Neuposlechnutí lze postihnout jako přestupek, protože příslušník je podle trestního zákoníku úřední osobou. Důvodem pro správní postih je pak neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.

Návrh zákona předpokládá ústní výzvu, jako podmínku pro realizaci následujícího bezprostředního zásahu.

Podmínkou pro uplatnění výzvy nevstupovat na příslušníkem určené místo nebo se na takovém místě nezdržovat, je skutečnost, že tento zásah do práv je nutný v zájmu zabezpečení plnění úkolů hasičského záchranného sboru. Dobu, po kterou tento zásah do práv trvá, nutno stanovit ad hoc, podle potřeb plnění konkrétního úkolu.

Opakem shora uvedeného bezprostředního zásahu je výzva k setrvání na příslušníkem určeném místě. Důvodem pro její uplatnění je hrozba závažného ohrožení života nebo zdraví. Vyžaduje-li to situace na místě, musí tato osoba akceptovat realizaci nutných režimových opatření.

S ohledem na variabilitu nebezpečných situací při zásahu se umožňuje formou bezprostředního zásahu vyžadovat podrobení se jiným omezením. Zásada přiměřenosti přitom

není dotčena.

V případě oprávnění podle písmen a) a b) se jedná o úpravu, která vytváří předpoklady pro realizaci tohoto oprávnění při plnění například mimořádných úkolů, kdy se nejedná o zásah jednotky požární ochrany.

Ustanovení písmene c) by mělo sloužit především jako pojistka. V tomto ohledu se jedná zejména o úkoly, které HZS ČR neplní „standardně“. Hlavním smyslem je mít právní základnu pro situace, jako je mimořádné odklizení sněhu ze střech, kdy s ohledem na bezpečnost osob a zajištění majetku je například nezbytné dosáhnout přerušení provozované činnosti. Praktickým příkladem událostí, při kterých bylo po HZS ČR vyžadováno aktivně se zapojit do jejich řešení bez právní existence kompetence, mohou být například:

nálezy nebezpečných chemických látek v obcích Chvaletice a Libčany,

důsledky havárie důlního odkaliště v Maďarsku a s tím spojené preventivní kontrolní akce na odkalištích v České republice a

řešení následků přírodních vlivů (např. nadměrné množství sněhu na střechách velkých objektů a odsekávání vznikajících rampouchů).

K § 27

V návaznosti na příslušná ustanovení návrhu zákona se zakládá obecná společná povinnost každého reagovat žádoucím způsobem na požadavek příslušníka. Výjimky podle jiné právní úpravy nejsou dotčeny.

K § 28

Ustanovení vymezuje podmínky vstupu do míst, která neplní funkci obydlí, a do míst, která jako obydlí slouží.

Návrh zákona z povahy věci samozřejmě počítá s tím, že příslušník při realizaci tohoto oprávnění bude respektovat zvláštní povahu některých míst (například důlní dílo nebo jiné nebezpečné provozy) a specifické bezpečnostní podmínky vstupu do těchto míst, jak jsou stanoveny zvláštní právní úpravou. Současně však platí, že v krajních situacích bude muset příslušník zvážit rizika spojena s neprovedením jeho závažného úkonu na straně jedné a možné důsledky nedodržení uvedených bezpečnostních podmínek.

Vstup do těchto prostor je bezprostředním zásahem.

Ochrana obydlí náleží mezi nejstarší občanská práva. Záruky nedotknutelnosti obydlí jsou garantovány ústavním pořádkem - podle čl. 12 Listiny je obydlí nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Tento článek ovšem současně

vymezuje i výjimky z této nedotknutelnosti. Jedná se primárně o domovní prohlídku, která je přípustná jen pro účely trestního řízení, a to na písemný odůvodněný příkaz soudce. Uvedený článek také dovoluje jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí, pokud jsou dovoleny zákonem a za podmínky, že je to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud je obydlí užíváno také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, mohou být takové zásahy zákonem dovoleny, též je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy.

Ústavní pořádek pojem obydlí nevymezuje. Nejedná se toliko o byt. Do tohoto pojmu lze zahrnout například i rekreační objekty, obývané hotelové pokoje. Předpokladem však je existence právního titulu k bydlení v daném prostoru – například na základě smlouvy.

Smyslem přítomnosti nezúčastněné osoby na místě zásahu je nejen zajistit objektivitu a přiměřenost zásahu, ale i vytvořit podmínky pro omezení možných námitek ze strany uživatele obydlí, tedy osoby, do jejíchž práv bylo zasaženo. Za nezúčastněnou osobu lze považovat osobu, která nemá žádný právní nebo jiný poměr k osobě uživatele objektu a nemůže být zasaženo do jejích práv (v praxi to bude například osoba, která se na místě zásahu objevila náhodou). Samozřejmým předpokladem, tedy předpokladem, jenž není třeba v normativním textu výslovně zmiňovat, je svéprávnost. Nezúčastněnou osobou z povahy věci nemůže být jiný příslušník. Podmínka přítomnosti nezúčastněné osoby neplatí v případě, že buď hrozí nebezpečí z prodlení, nebo pokud by mohl být ohrožen touto přítomností její život či zdraví.

Způsob vyrozumění policisty záleží na volbě příslušníka. Lze předpokládat užití standardních komunikačních prostředků.

Při vstupu nutno zohlednit i zásadu proporcionality.

K § 29

Předpokladem využití tohoto bezprostředního zásahu je podmínka přiměřenosti. Nesmí dojít k situaci, že následek způsobený vypnutím nebo odstavením přívodu energie bude stejně závažný nebo dokonce ještě závažnější, než následek, jemuž bylo zásahem zabráněno. Jiným zařízením lze rozumět například klimatizaci, přepravník.

K hlavě VII

Hasičský záchranný sbor při zpracovávání osobních údajů respektuje úpravu, která je obsažena v zákonu č. 101/2000 Sb., tedy úpravu zaměřenou na ochranu osobních

údajů. Současně využívá možnost výjimek, které tato právní úprava pro mj. bezpečnostní sbory zakládá v § 3 odst. 6 cit. zákona, podle níž se ustanovení § 5 odst. 1 a § 11 a 12 nepoužijí pro zpracování osobních údajů nezbytných pro plnění povinností správce stanovených zvláštními zákony pro zajištění bezpečnosti České republiky. Zákonnou hranicí pro zpracovávání informací je podmínka jejich nezbytnosti pro plnění hasičskému záchrannému sboru svěřených úkolů. Zpracovávané informace lze dělit podle toho, zda obsahují nebo neobsahují osobní údaje. Zpracovávání se řídí návrhem zákona a v případě osobních údajů rovněž zákonem o ochraně osobních údajů. Úpravou zpracovávání informací není dotčena právní úprava ochrany utajovaných informací.

K § 30

Předpokladem pořizování záznamů je nezbytnost tohoto pořizování pro plnění úkolů hasičského záchranného sboru. V rámci tohoto pořizování lze získat záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných, ale i záznam o průběhu plnění úkolů. Tyto záznamy lze získat i v souvislosti s

- provozováním kamerových systémů sledujících např. prostor před výjezdovými vraty stanic, který musí zůstat volný, nebo sledujících nejbližší křižovatky u stanice, kde je provoz při výjezdu řízen světelnými signály, nebo např. při monitoringu lesů v zájmu požární prevence (pokud takové systémy budou v ČR zavedeny), apod.
- při záznamu telekomunikačního provozu (linky tísňového volání, telefonická komunikace nebo rádiová komunikace při řešení mimořádných událostí), kdy je potřebné zadokumentovat všechny informace, protože jsou předmětem dalšího rozhodovacího procesu anebo vyšetřování, tyto informace také slouží jako podklad orgánům činným v trestním řízení. Zprávou se ve smyslu zákona o elektronických komunikacích rozumí jakákoli informace, která se vyměňuje nebo přenáší mezi konečným počtem účastníků nebo uživatelů prostřednictvím veřejně dostupné služby elektronických komunikací, s výjimkou informace přenášené jako součást veřejného rozhlasového nebo televizního vysílání sítí elektronických komunikací, nelze-li ji přiřadit k určitelnému účastníkovi nebo uživateli, který tuto informaci přijímá.
- dokumentování řešení mimořádné události.

V případě automatizovaných záznamových systémů, zejména pak záznamů volání na čísla tísňového volání a telefonické komunikace operačního střediska, dochází k zaznamenávání a

uchovávání automaticky. Vzhledem k tomu, že mimořádné události jsou vždy řešeny v režimu nebezpečí z prodlení, je nutné odlišně od zákona o elektronických komunikacích upravit povinnost o informování druhého účastníka komunikace o provádění záznamu komunikace (§ 89 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích) bez možnosti odmítnout takové zpracování informace. Vhodným způsobem zveřejnění může být například informace o tomto zřízení umístěná na internetových stránkách hasičského záchranného sboru.

K § 31

Hasičský záchranný sbor, obdobně jako i jiné veřejné sbory, musí v zájmu efektivního plnění svěřených úkolů disponovat odpovídajícími informacemi.

Návrh zákona v odstavci 1 předpokládá podmínku bezplatného poskytování informací. Výjimkou jsou případy, kdy jiný právní předpis takové poskytnutí informací hasičskému záchrannému sboru zpoplatňuje.

Charakter plněného úkolu determinuje to, jaké informace a v jakém rozsahu lze hasičskému záchrannému sboru poskytnout. Žádostí se v případě odstavce 2 rozumí faktické zalogování se žadatele o informace a převzetí informací nezbytných pro plnění úkolu.

Z hlediska ochrany osobních údajů lze uvést, že návrh zákona v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů mimo jiné předpokládá uchovávání identifikačních údajů o tom, kdo žádá o poskytnutí osobního údaje. Respektuje tak obecnou úpravu zakládající povinnost správci a zpracovateli přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Současně však tuto povinnost rozšiřuje na všechny informace.

Úprava podle odstavce 3 představuje specifickou právní regulaci, která reaguje na skutečnost, že hasičský záchranný sbor, obdobně jako i jiné veřejné sbory, musí plnit úkoly také v případě, kdy například v důsledku krizové situace nefunguje dálkový a nepřetržitý přístup ve smyslu odstavce 2, tedy nefungují sítě elektronických komunikací nebo fungují s nežádoucí časovou prodlevou. Řešení obsažené v odstavci 3 vytváří předpoklad pro odstranění této překážky využitím údajů obsažených na nosiči dat. Bez této možnosti by například nebylo možné při nefunkčnosti přístupu do registru obyvatel podle odstavce 2 získat mj. aktualizovaný počet osob hlášených k trvalému pobytu v místě plánované evakuace, který je jedním z významných faktorů jejího úspěšného provedení.

K § 32

Záznam volání na linku tísňového volání 150 a 112 může obsahovat údaje využitelné jinou složkou integrovaného záchranného systému při plnění konkrétního úkolu. Stejně tak může být využit i při plnění jiného úkolů svěřeného orgánu veřejné moci. Z hlediska stanovení podmínek návrh zakládá toliko podmínku písemné žádosti. Z povahy této žádosti pak lze presumovat, že žádost musí směřovat k plnění úkolu svěřenému žádajícímu orgánu. Proto návrh zákona zakládá možnost takový záznam předat.

K § 33

Důvody, které zakládají oprávnění příslušníka žádat o prokázání totožnosti, odpovídají charakteru úkolů, které jsou tomuto veřejnému sboru právním řádem svěřeny. S ohledem na působnost hasičského záchranného sboru se předpokládá v případě „potíží“ se zjišťováním totožnosti využití součinnosti s Policií České republiky, která disponuje odpovídajícími právními instrumenty umožňujícími zjistit totožnost takové osoby. Rozsah požadovaných údajů bude vycházet z důvodu, pro který je o prokázání totožnosti žádáno.

K § 34

Návrh zákona zmocňuje hasičský záchranný sbor, aby vyžadoval potřebné informace, v návaznosti na řešení mimořádné události nebo krizové situace.

K § 35

Hasičský záchranný sbor při své činnosti využívá osobní údaje včetně citlivých údajů. Návrh zákona v zájmu plnění úkolů zakládá možnost zpracovávat citlivé (osobní) údaje i bez souhlasu osoby, již se tyto údaje týkají. Výjimkou jsou údaje o osobách se zdravotním postižením, pro které návrh zákona zakládá samostatnou speciální úpravu. Z hlediska této části návrhu právní regulace lze za účelem řešení mimořádné události nebo krizové situace předpokládat zpracovávání údajů o zdravotním stavu, jiné citlivé údaje⁶ lze z povahy věci v podstatě vyloučit. Z hlediska zpracovávání osobních údajů musí být vždy dodrženy zákonné podmínky. Za takovou zákonnou podmínku lze označit potřebnost zpracovávání údaje pro plnění konkrétního úkolu. Není-li osobní údaj potřebný pro plnění konkrétního vykonávaného

⁶ Citlivým údajem se rozumí podle zákona o ochraně osobních údajů osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů.

úkolů, není zpracovávání možné. Další zákonnou podmínkou, již zmíněnou, je plnění konkrétního úkolu za účelem řešení mimořádné události nebo krizové situace. Dále návrh předpokládá i zpracovávání citlivých údajů, pokud jsou součástí záznamu telekomunikačního provozu na operačním a informačním středisku.

K § 36

Ustanovení je právním základem pro předávání nebo zpřístupňování osobních údajů. Takto lze činit jenom směrem k orgánům veřejné moci. Zákonnou podmínkou pro stanovení rozsahu je nezbytnost pro výkon působnosti.

K § 37

Zveřejňování osobních údajů evakuovaných osob a osob umístěných v zařízení pro nouzové přežití obyvatelstva sleduje cíl zajistit přiměřenou informovanost o osudu lidí, kteří se nacházejí v tíživé životní situaci. S ohledem na důvody, které vedly k nutnosti takto intenzivně zasáhnout do jejich životů, nelze zajistit informovanost například rodiny těchto lidí jiným způsobem. Zveřejnění lze provést způsobem, který naplňuje podmínku přiměřenosti.

Tyto údaje jsou získány zejména podle § 15 krizového zákona. Jejich zveřejnění, zejména možnost jejich použití při činnosti telefonní informační linky, umožní zjistit osobám blízkým informace o osobě, která nedobrovolně, z důvodu ochrany jejího života, musela neplánovaně opustit ohrožené území, v němž pobývala. Toto opatření zásadním způsobem sníží riziko paniky a jiných obdobně nežádoucích stavů.

K § 38

Při záchraně osob se zdravotním postižením nutno uplatňovat specifická pravidla a postupy. Bez vytvoření seznamu osob se zdravotním postižením není možné takovým osobám účinně zajistit tísňové volání a účinně je varovat nebo zachraňovat. Proto je v zájmu těchto osob, aby hasičský záchranný sbor předem věděl, že taková osoba tísňově volá, nebo že se v místě zásahu taková osoba může nacházet.

Ustanovení § 38 odst. 2, 3 a 4 jsou podrobným zákonným rozpracováním principu obsaženého v § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. Předmětná úprava je s tímto principem v souladu. Subjekt údajů dal ke zpracování výslovný souhlas. Podle citovaného ustanovení zákona č. 101/2000 Sb. subjekt údajů musí být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Existenci souhlasu subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce

schopen prokázat po celou dobu zpracování. Správce je povinen předem subjekt údajů poučit o jeho právech podle § 12 a 21 zákona č. 101/2000 Sb.

Zařazení do návrhem předpokládaného seznamu je provedeno pouze na základě žádosti osoby se zdravotním postižením. Na této osobě je také rozhodnutí, jak dlouho bude v tomto seznamu uvedena.

Seznam podléhá pravidlům ochrany osobních údajů. Může být využit pouze pro plnění úkolů základních složek integrovaného záchranného souvisejících se záchranou těchto osob.

K § 39

Úprava zakládá výjimku z povinnosti uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Podle návrhu úpravy lze osobní údaje dále užívat při plnění úkolů svěřených hasičskému záchrannému sboru. Dále návrh obsahuje úpravu, která vylučuje likvidaci osobních údajů zpracovávaných v rámci spisového materiálu; přitom není rozhodné, zda se jedná o listinnou nebo elektronickou podobu. Pro úplnost se uvádí, že podle zákona o ochraně osobních údajů na zpracovávání osobních údajů se na zpracovává osobních údajů nezbytných pro plnění povinností správce stanovených zvláštními zákony pro zajištění bezpečnosti České republiky nevztahují mj. povinnosti správce podle § 5 cit. zákona, tedy například povinnost uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracovávání. Problematika bezpečnosti České republiky je na ústavní úrovni řešena zejména ústavním zákonem č. 110/1998 sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky pak do rámce hodnot, jejichž narušení má vliv na bezpečnost České republiky zahrnuje mj. i ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot včetně životního prostředí.

K hlavě VIII

K § 40

Návrh zákona zakládá možnost chránit symboly hasičského záchranného sboru. Konkrétně se jedná o ochranu velkého znaku, malého znaku a praporu. Použití symbolu v rozporu s touto úpravou zakládá skutkovou podstatu správního deliktu.

K § 41

S cílem vyloučit využívání či dokonce zneužívání názvu hasičského záchranného sboru se zakládají pravidla pro jeho používání. Jedná se o období ochrany názvu Policie

České republiky.

Obchodní firmou se rozumí název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. V případě fyzické osoby se omezení, z povahy věci, vztahuje na dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se zpravidla k této osobě nebo druhu podnikání.

K hlavě IX

K § 42a 43

Návrh změny reaguje na právní stav, kdy generální ředitel je odpovědný za činnost celého sboru, aniž by však měl možnost ovlivňovat využití majetku státu (s nímž hospodaří jemu podřízená organizační složka státu) při změnách rizik a potřebě územního přeskupení sil a prostředků s tím spojených. Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích totiž neobsahuje úpravu, která by založila možnost specifického nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu, jež jsou součástí organizační struktury bezpečnostního sboru.

Návrh zakládá možnost, aby generální ředitel při naplnění podmínek stanovených v návrhu rozhodl opatřením vydaným podle § 20 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích o naložení s majetkem mezi jemu podřízenými organizačními složkami bezpečnostního sboru. Jde o úpravu, která se odlišuje od standardních postupů, jež zná zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, úpravu reagující na specifické podmínky, jež jsou vlastní bezpečnostnímu sboru a tímto sborem plněným úkolům.

Bez splnění shora zmíněných podmínek nelze s majetkem státu mezi organizačními složkami státu, které jsou organizační částí hasičského záchranného sboru, uvedeným specifickým způsobem nakládat.

Pojem „organizační část“ vychází ze zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Osobitým problémem je i nakládání s majetkem státu za mimořádné události nebo krizové situace. Návrh za mimořádnou událost považuje škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Krizovou situací pak rozumí mimořádnou událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

Jak plyne ze shora uvedeného, v případě mimořádné události a krizové situace, se jedná o mimořádné stavy, jejichž řešení vyžaduje mj. specifické postupy. Tyto postupy nutno vztáhnout i na specifické nakládání s majetkem státu, který je nezbytný pro řešení mimořádné události nebo krizové situace, mimo hasičský záchranný sbor. Navržené postupy respektují zásady nakládání s majetkem státu při zachování požadavku řešit mimořádnou událost nebo krizovou situaci operativně. V rámci navrženého řešení je konkrétně umožněn bezúplatný převod vlastnictví k majetku státu a bezúplatné užívání majetku státu příslušnými mimo hasičský záchranný sbor stojícími subjekty. Tímto majetkem se rozumí toliko movitá věc. Podmínkou je, že takový postup je mj. nezbytný pro řešení mimořádné události nebo krizové situace. Návrh vymezuje potřebné výjimky ze zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Vždy se jedná pouze o majetek vyhrazený ke spravování hasičskému záchrannému sboru.

K § 44

Návrh úhrady nákladů zásahu vychází z právní úpravy již obsažené v zákonu č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 160/2013 Sb. Jeho cílem je založit úpravu, na jejímž základě mohou i podle nové právní úpravy hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí požadovat úhradu nákladů jejich zásahů, které byly vyvolány s úmyslem škodit (s výjimkou jednání osoby, která není plně svéprávná nebo osoby, která s ohledem na duševní poruchu není způsobilá ovládnout své jednání a posoudit jeho následky) nebo byly vyvolány dopravní nehodou. V případě dopravních nehod budou mít oprávněné subjekty nárok na náhradu zásahu přímo od příslušné pojišťovny, resp. z garančního fondu České kanceláře pojistitelů.

K hlavě X

K § 45 a 46

V rámci úpravy správního trestání se doplňuje možnost správního postihu podle jiných právních předpisů vymezením dalších skutkových podstat, které vytvářejí předpoklad pro potrestání konkrétního protiprávního jednání. V případě skutkové podstaty umožňující postihnout neoprávněné nošení služebního stejnokroje příslušníka hasičského záchranného sboru bylo přistoupeno ke zvýšení horní hranice pokuty oproti obdobné skutkové podstatě obsažené v přestupkovém zákonu (ta dovoluje postihnout neoprávněné nošení služebního

stejnokroje příslušníka ozbrojeného bezpečnostního sboru pokutou do výše 3000 Kč). Námi navržená horní hranice „do 10.000 Kč“ je podle našeho názoru přiměřená s ohledem na závažnost předmětného protiprávního jednání, jehož se lze dopustit toliko úmyslně. Vytváří současně odpovídající prostor pro volbu konkrétní výše pokuty (v rámci správního uvážení) s ohledem na okolnosti konkrétního případu a závažnost porušení povinnosti. Navržená výše horní hranice představuje podle našeho názoru i efektivní nástroj pro donucení trestaného subjektu, případně i potenciální narušitele, k budoucímu žádoucímu chování.

K § 47

Na odpovědnost právnické nebo podnikající fyzické osoby nelze vztáhnout úpravu podle přestupkového zákona. Proto návrh zákona stanoví vlastní úpravu základů odpovědnosti těchto osob a úpravu ukládání sankcí v rozsahu, který je pro uplatnění této odpovědnosti nezbytný. Pokuty bude vymáhat příslušný celní orgán.

K hlavě XI

K § 48 a 49

Návrh úpravy bere v úvahu, že mlčenlivost příslušníka upravuje zákon č. 361/2003 Sb. Mlčenlivost zaměstnance, jehož pracovní činnost předpokládá zachovávání mlčenlivosti, je pak regulována v zákoníku práce. Nelze však přehlížet, že se jedná o úpravu neúplnou.

Příslušník je podle zákona č. 361/2003 Sb. povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby; to neplatí, jestliže byl příslušník této povinnosti zproštěn služebním funkcionářem, nestanoví-li jiný právní předpis (např. zákon o ochraně osobních údajů) jinak. Povinnost příslušníka zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby, trvá i po skončení služebního poměru.

Zaměstnanec zařazený mezi zaměstnance uvedené v § 303 zákoníku práce je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu zaměstnání a které v zájmu zaměstnavatele nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byl této povinnosti zproštěn statutárním orgánem nebo jím pověřeným vedoucím zaměstnancem, nestanoví-li jiný právní předpis jinak. Jedná se o specifickou povinnost, která odráží pracovní právní zařazení zaměstnance.

Shora uvedená úprava však neřeší otázku, jak postupovat v případě dotazu, který je zaměřen na získání údajů potřebných k plnění působnosti na základě zákona nebo mezinárodní smlouvy. Proto je součástí návrhu i § 49. Touto úpravou se návrh mj. vymezuje

vůči trestnímu řádu, který stanoví, že pro případ, kdy zvláštní zákon nestanoví podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace vyžadovat po předchozím souhlasu soudce. Úprava podle trestního řádu tím sleduje cíl zajistit dostatečnou ochranu informací chráněných státem uloženou nebo uznanou povinností mlčenlivosti a současně nebránit účinné realizaci trestního řízení. Z hlediska informací chráněných povinností mlčenlivosti se nejeví jako účelné podmiňovat jejich poskytnutí souhlasem soudce.

Návrhem není dotčena daňová mlčenlivost podle § 52 a násl. daňového řádu (v souvislosti s výběrem pokut za správní delikty, kdy hasičský záchranný sbor kraje je v postavení správce daně).

K § 50

Hasičský záchranný sbor si váží pomoci, která je ze strany fyzických nebo právnických osob poskytnuta ať již jiné osobě nebo samotnému hasičskému záchrannému sboru. Jednou z možností, jak tuto pomoc ocenit, je udělení medaile, čestné medaile nebo daru. Medailí podle odstavce 3 se rozumí i čestná medaile. Majetek nebo peněžní dar udělovaný podle tohoto ustanovení musí být poskytován účelně a hospodárně v intencích ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a před jeho poskytnutím musí být tato účelnost a hospodárnost posouzena. Návrh zákona omezuje dar na movitou věc nebo peněžní částku. Hodnota není návrhem zákona omezena. Při stanovení hodnoty daru je však nutno přihlížet nejen k charakteru pomoci, ale i požadavkům kladeným na nakládání s rozpočtovými prostředky. Obdobná právní úprava již existuje v podobě ustanovení § 100 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Přechodná ustanovení

K § 51

Návrhem zákona se předpokládá zachovat stávající organizační strukturu hasičského záchranného sboru, tak jak byla založena na základě zákona č. 238/2000 Sb. Přijetí návrhu zákona nebude mít vliv na pracovně právní vztahy, služebně právní vztahy, na příslušnost hospodařit s majetkem apod. V zájmu jednoznačnosti se „kontinuita“ výslovně zakotvuje do návrhu zákona. Kontinuita sui generis pak platí i případě úpravy možnosti použití dosavadní prováděcí právní úpravou stanovené paušální částky.

K § 52

Ustanovení vytváří časový prostor pro fyzické osoby, právnické osoby nebo jiné organizace pro dosažení stavu, který bude souladný s § 41 návrhu zákona, tedy stavu, kdy např. slova „hasičský záchranný sbor“ a obdobná slova v jiném gramatickém tvaru nebudou obsažena v obchodní firmě, v názvu právnické osoby, v názvu orgánu nebo organizačního článku právnické osoby nebo v názvu jiné organizace, apod. Po uplynutí půlroční lhůty stanovené v tomto ustanovení nastupuje v případě nezměnění stavu správně trestní odpovědnost.

Část druhá

K § 53 novela zákona o požární ochraně

Novela pod bodem 1 navazuje na problematiku Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu.

Novela pod bodem 2

Hasičský záchranný sbor kraje jako součást Hasičského záchranného sboru České republiky, je samostatnou organizační složkou státu a účetní jednotkou. Organizační složka státu je oprávněna nakládat s majetkem státu, ke kterému jí přísluší právo hospodaření, a tedy uzavírat s příslušnými subjekty smlouvy, ať už zákonem upravené smluvní typy nebo i smlouvy nepojmenované (může se jednat i např. o veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi).

Ustanovení § 69a zákona o požární ochraně umožňuje podle současného stavu subjektům zřídit společnou jednotku požární ochrany. Společná jednotka může být zřízena mezi povinnými podnikatelskými subjekty navzájem nebo mezi povinným podnikatelským subjektem a obcí nebo uvedenými subjekty a hasičským záchranným sborem kraje. Druh společné jednotky požární ochrany se stanoví podle toho, jakou jednotku požární ochrany jsou tyto podnikatelské subjekty nebo obce povinny zřídit, a to v pořadí podle § 65 odst. 1 zákona o požární ochraně. Prostředek, který zákonodárce zvolil pro zřízení společné jednotky, je smlouva o sdružení podle občanského zákoníku.

Jelikož nastala změna v rámci soukromoprávní úpravy (nový občanský zákoník) je nutné zohlednit i samotné postavení a proces možnosti tohoto institutu. Základním účelem ustanovení § 69a zákona o požární ochraně bylo umožnit povinnému subjektu smluvní spojení s jiným subjektem za účelem zabezpečení činností jednotky požární ochrany. Zákonem o požární ochraně nastavený mechanismus je však z pohledu aplikační praxe nevhodný a předmětné ustanovení je v některých ohledech obsoletním. Z výše uvedeného se předpokládá jeho nové znění, reagující zejména na současnou právní úpravu.

Navrhovaná právní úprava nejen, že reaguje na rekodifikaci soukromého práva, ale zároveň jednoduchým normativním textem stanovuje prakticky aplikovatelná pravidla v dané oblasti, přičemž ponechává i možnost společné jednotky jako takové, pokud by to bylo pro dotčené subjekty výhodnější (zachovává se tedy kontinuita právní úpravy). Je neoddiskutovatelné, že jedním z úkolů státu je zabezpečení požární ochrany, a to zejména z hlediska celospolečenské potřeby spočívající nejen v ochraně individuálních zájmů mimořádnou událostí postižených subjektů, ale také spočívající ve veřejném zájmu na jisté minimální garanci generální pomoci a zabezpečení řešení mimořádných událostí, a ve veřejném zájmu na ochraně životního prostředí, aj.

Podle současné právní úpravy § 69a zákona o požární ochraně mohou společnou jednotku požární ochrany zřídit obce jen prostřednictvím svazku obcí. Rovněž zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 50 odst. 1 písm. a) uvádí, že předmětem činnosti dobrovolného svazku obcí mohou být úkoly v oblasti požární ochrany. Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je na základě § 29 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně zřizována v samostatné působnosti obce. Pokud by mělo být umožněno uzavírat v této oblasti veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi navzájem, muselo by toto být definováno přímo v zákonu o požární ochraně (§ 160 odst. 6 správního řádu). Pokud bychom za veřejnoprávní smlouvu podle § 160 odst. 6 správního řádu považovali smlouvu mezi obcemi o spolupráci (v daném případě k plnění úkolů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce), kdy spolupráci obcí umožňuje § 46 obecního zřízení, je otázkou, zda výslovně pak v zákoně o požární ochraně musí být ve vztahu k obcím podle § 69a odkaz na obecní zřízení jako zvláštní zákon.

K uzavření koordinační veřejnoprávní smlouvy mezi obcí a povinnou právnickou osobou nemůže dojít, neboť povinná právnická osoba není zde v postavení nositele veřejné správy, resp. není jí svěřena působnost v oblasti veřejné správy (tak jako je tomu např. u stanice technické kontroly), a pokud jde o jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, ta je zřizována v samostatné působnosti a jak už bylo řečeno, v oblasti samostatné působnosti mohou veřejnoprávní smlouvy logicky uzavírat mezi sebou pouze územní samosprávné celky. Ani subordinační veřejnoprávní smlouva nemůže být uzavřena mezi obcí a povinnou právnickou osobou.

Předpokládá se možnost zajištění jednotky požární ochrany podle několika variant, smlouvou mezi sebou (právnické osoby a podnikající fyzické osoby nebo obcemi), nebo smlouvou s hasičským záchranným sborem kraje anebo současnou možností zřízením společné jednotky požární ochrany.

Odst. 2 a ž 4 je obdobou současného znění, která se věcně nemění. Ba naopak, při možnosti uzavření smlouvy ve smyslu odst. 1, je možné u obcí i stanovit finanční prostředky ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti, jinak oproti stanovenému (již současně užívanému) vzorci. Návrh právní úpravy dovoluje v rámci smluvního vztahu stanovit výši finančních prostředků ad hoc, ve vazbě na místní podmínky požární ochrany. Návrh tedy obcím zakládá z hlediska výše úhrady výhodnější postavení.

Novela pod body 3 a 4 reaguje na skutečnost, že celní správa v rámci tzv. „dělené správy“ vymáhá nezaplacené pokuty uložené jinými orgány státní správy. Legislativní změnou se dosahuje souladu mezi konstrukcí úpravy zásad správního trestání podle návrhu zákona o hasičském záchranném sboru a úpravou správního trestání podle zákona o požární ochraně na úseku vymáhání uložených a nezaplacených pokut. Postup při vymáhání vychází ze zákona o správě daní a poplatků.

Novela pod bodem 5 řeší otázku vícepalivových motorů. Potřeba zavedení vícepalivových motorů u požární techniky s celkovou hmotností převyšující 3500 kg vychází ze skutečnosti, že jednotky požární ochrany musí ze zákona zasahovat při ochraně životů a zdraví obyvatel a majetků při krizových stavech podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, kam patří činnost při nejružnějších živelních pohromách, teroristických útocích, mimořádných bezpečnostních situacích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. V takových případech není možné vyloučit omezení distribuce čínidla AdBlue nebo pohonných hmot splňujících platné emisní normy z veřejné distribuční sítě pro jednotky HZS ČR a jednotky dobrovolných hasičů obcí. Jednotky HZS ČR s požární technikou bez vícepalivového motoru v těchto případech přestávají plnit své úkoly v souladu se zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru a o změně některých zákonů.

Provoz požární techniky musí zaručovat stanovenou životnost motoru a celé výfukové soustavy, dosavadní požadavky na servisní úkony po použití a jmenovité výkonové parametry požárního automobilu. Vícepalivové motory u vybraných zásahových požárních automobilů vytváří především možnost použití jednotného paliva podle vojenských standardů, které je součástí zásob pohonných hmot Armády ČR. Jde o jednotné turbínové palivo typu leteckého petroleje F-34 typu Jet A-1 definované předpisem „Vojenské jakostní specifikace pohonných hmot, maziv a provozních kapalin 1 – 3 – L“ vydaným Generálním štábem Armády ČR v roce 2007. Předpis odpovídá normě STANAG 3747, F-34 zavedené pro potřeby NATO. Palivo je určeno vedle leteckých motorů také pro vznětové motory pozemní vojenské techniky.

Část třetí

K § 54 novela zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Novelou se precizuje dikce písmena a) tak, že se zrušují nadbytečná slova „pro výkon služby“. Okruh subjektů, na které výjimka dopadá, zůstává zachován.

Část čtvrtá

K § 55 novela rozpočtových pravidel

V návaznosti na přijetí nové právní úpravy hasičského záchranného sboru je třeba legislativně nahradit přímý odkaz na dosavadní právní úpravu, tj. na zákon č. 238/2000 Sb.

Část pátá

K § 56 novela zákona o majetku České republiky

Ustanovení v návaznosti na speciální úpravu nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu, jež je součástí návrhu zákona o hasičském záchranném sboru, rozšiřuje okruh subjektů oprávněných vydat opatření, na jehož základě lze nakládat s majetkem státu, o ředitele bezpečnostního sboru.

Navržené ustanovení nově stanoví řediteli bezpečnostního sboru obdobné pravomoci, jaké má zřizovatel k organizačním složkám státu ve své působnosti, a vytváří tak předpoklad pro jednodušší režim při operativním nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu jednoho bezpečnostního sboru. Uvedená úprava je plně v souladu s obecnou odpovědností ředitele bezpečnostního sboru za řádné a efektivní plnění úkolů jím řízeným sborem.

Část šestá

K § 57 novela krizového zákona

Nově doplňovaný odstavec má za cíl jasně vymezit odpovědnost za výkon části kompetencí Ministerstva vnitra v oblasti krizového řízení. Jedná se o paralelu právní úpravy obsaženou v zákoně o integrovaném záchranném systému. Úprava vychází ze specifického postavení generálního ředitelství hasičského záchranného sboru, které se odráží zejména v jeho koordinační úloze v oblasti krizového řízení, kromě oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.

Část sedmá

K § 58 novela branného zákona

Novela branného zákona reflektuje skutečnost, že součástí právního řádu se stala kritická infrastruktura. Jedná se o systém, jehož narušení by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu. Proto novela rozšiřuje okruh důvodů pro zproštění výkonu mimořádné služby. S ohledem na charakter kritické infrastruktury je zcela naplněna podmínka branného zákona, že zprostit výkonu mimořádné služby lze pouze vojáka v záloze, u něhož je v důležitém zájmu bezpečnosti České republiky třeba, aby mohl dále vykonávat své civilní zaměstnání, tedy v posuzovaném případě plnění pracovních úkolů v rámci prvku kritické infrastruktury. Úprava tak navazuje na další v branném zákoně vymezené důvody důležitého zájmu bezpečnosti České republiky, za které se považuje zabezpečení nezbytné činnosti Kanceláře Poslanecké sněmovny, Kanceláře Senátu, Kanceláře prezidenta republiky, soudů, státních zastupitelství, bezpečnostních sborů, zpravodajských služeb České republiky, zdravotnických záchranných služeb, subjektů hospodářské mobilizace, státních podniků, organizačních složek státu a příspěvkových organizací, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je Ministerstvo obrany nebo Ministerstvo vnitra anebo Ministerstvo spravedlnosti, právnických a fyzických osob, které převzaly závazek k zajišťování obrany státu, České pošty, diplomatických misí České republiky nebo konzulárních úřadů České republiky v zahraničí a dalších státních orgánů a orgánů samosprávy, zabezpečení nezbytného chodu národního hospodářství, zabezpečení úkolů obcí na úseku požární ochrany, a zabezpečení nezbytné ochrany obyvatel.

Žádost o zproštění výkonu mimořádné služby podává zaměstnavatel pro svého zaměstnance za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu u krajského vojenského velitelství podle místa trvalého pobytu zaměstnance. Zaměstnavatel může od svého zaměstnance vyžadovat předložení vojenské knížky nebo rozhodnutí o jeho schopnosti vykonávat vojenskou činnou službu ke zjištění údajů potřebných pro podání žádosti. Zaměstnanec je povinen tomuto požadavku vyhovět. Na zproštění výkonu mimořádné služby není právní nárok. Krajské vojenské velitelství rozhoduje o zproštění výkonu mimořádné služby a vede evidenci zproštěných vojáků v záloze. Rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby nabývá účinnosti dnem následujícím po dni, kdy krajské vojenské velitelství o zproštění rozhodlo. Zaměstnavatel je povinen krajskému vojenskému velitelství, které o zproštění rozhodlo, neprodleně oznámit pominutí důvodů, pro něž byl jeho zaměstnanec zproštěn výkonu mimořádné služby. Zprostit výkonu mimořádné služby lze

vojáka v záloze na dobu trvání stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby se po pominutí důvodů zruší, podle potřeb ozbrojených sil jej lze zrušit i dříve. Proti rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby a o zrušení tohoto rozhodnutí se nelze odvolat.

Novela také rozšiřuje okruh výjimek z povinnosti dostavit se k odvodnímu řízení a vykonávat mimořádnou službu o zaměstnance zařazeného k výkonu práce v bezpečnostním sboru. I tento zaměstnanec tedy nebude po dobu trvání tohoto poměru povoláván k odvodnímu řízení nebo k výkonu mimořádné služby.

Část osmá

K § 59

V návaznosti na přijetí návrhu zákona se navrhuje zrušit dosavadní právní úpravu. Proto je součástí tohoto ustanovení návrh na zrušení zákona č. 238/2000 Sb. a návrh na zrušení zákona č. 260/2008 Sb. a dalších částí právní úpravy, která se stává v důsledku zrušení základního zákona neaktuální. Současně se ustanovení vypořádává i s otázkou platné prováděcí právní úpravy.

Část devátá

K § 60

Datum účinnosti se stanovuje tak, aby byla vytvořena odpovídající legisvakance.

V Praze dne 8. dubna 2015

Mgr. Bohuslav Sobotka v. r.
předseda vlády

Milan Chovanec
ministr vnitra

v zastoupení

Mgr. Daniel Herman v. r.
ministr kultury

Platné znění s vyznačením navrhovaných změn
výběr

ČÁST DRUHÁ

Platné znění částí zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 40/1994 Sb., zákona č. 203/1994 Sb., zákona č. 163/1998 Sb., zákona č. 71/2000 Sb., zákona č. 237/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 344/2013 Sb. a zákona č. 64/2014 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST ČTVRTÁ

Jednotky požární ochrany

§ 65

Druhy jednotek požární ochrany

(1) Jednotkami požární ochrany jsou

- a) jednotka hasičského záchranného sboru ~~kraje~~ **zřízená jako jednotka hasičského záchranného sboru kraje, jednotka generálního ředitelství nebo jednotka záchranného útvaru hasičského záchranného sboru**, která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru (dále jen "příslušník") určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru ~~kraje~~,
- b) jednotka hasičského záchranného sboru podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání (dále jen "zaměstnanec podniku"),
- c) jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání,
- d) jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání.

(2) Činnost v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce při hašení požáru, provádění záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech se považuje za výkon občanské povinnosti.^{3b)} Činnost v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce při nařízeném cvičení nebo nařízené odborné přípravě je jiným úkonem v obecném zájmu.^{4a)}

(3) Činnost v jednotce sboru dobrovolných hasičů vybrané obce je vykonávána zpravidla v pracovněprávním vztahu k obci nebo v pracovněprávním vztahu k hasičskému záchrannému sboru kraje.

(4) Zaměstnanci podniků, členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a členové jednotek sborů dobrovolných hasičů podniků musí být starší 18 let a zdravotně způsobilí.

(5) Ministerstvo může k plnění mimořádných úkolů na úseku požární ochrany zřídit jednotku generálního ředitelství.

(6) Vnitřní organizace a vybavení jednotek požární ochrany včetně dislokace jednotlivých druhů a kategorií jednotek požární ochrany musí být volena tak, aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím sil a prostředků při splnění požadované doby jejich dojezdu na místo zásahu podle základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona.

(7) Jednotky požární ochrany používají jednotné barevné označení vozidel, lodí a letadel. Stanovené barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany^{4b)} mohou používat jen jednotky požární ochrany uvedené v odstavci 1.

(8) Prováděcí právní předpis stanoví

a) organizaci plošného pokrytí území jednotkami požární ochrany,

b) organizaci, druhy a termíny preventivních zdravotních prohlídek zaměstnanců podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a podniků, obsah lékařského posudku, seznam nemocí, vad a stavů, pro které nelze vydat kladný posudkový závěr,

c) barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany,

d) způsob zřizování, vnitřní organizaci a vybavení jednotek požární ochrany požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany, jakož i jejich používání.

§ 69a

~~—— (1) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které jsou povinny zřídit jednotku požární ochrany, a obce mohou na základě smlouvy o sdružení uzavřené podle zvláštního zákona^{4d)} vzájemně mezi sebou nebo s hasičským záchranným sborem kraje sdružovat prostředky a zřídit společnou jednotku požární ochrany. Společnou jednotku požární ochrany mohou dvě nebo více obcí zřídit jen vytvořením svazku obcí.^{4e)} Druh společné jednotky požární ochrany se stanoví podle toho, jakou jednotku požární ochrany jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby nebo obce povinny zřídit, a to v pořadí podle § 65 odst. 1.~~

~~—— (2) Hasičský záchranný sbor kraje schvaluje zřizování společných jednotek požární ochrany, zejména zabezpečuje, aby byly dodrženy požadavky základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona. Ministerstvo schvaluje zřizování společné jednotky požární ochrany, pokud je jedním z účastníků hasičský záchranný sbor kraje. V hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň budou společné jednotky požární ochrany zřízeny smlouvou o sdružení^{4f)} mezi těmito městy a hasičským záchranným sborem kraje. Tyto smlouvy upraví užívání majetku ve vlastnictví těchto měst a další vztahy.~~

~~—— (3) Obce, které nezřídí jednotku požární ochrany podle § 68 odst. 1, jsou povinny sdružit prostředky na společnou jednotku podle odstavce 1 s hasičským záchranným sborem kraje^{4d)} nebo obcí, jejichž jednotky požární ochrany jsou předurčeny požárním poplachovým~~

plánem kraje k prvnímu zásahu pro uvedenou obec.

~~———— (4) Prostředky vynakládané obcí na společnou jednotku požární ochrany zřízenou podle odstavce 3 musí být minimálně ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti jednoho požárního družstva o sníženém početním stavu.3e)~~

~~———— (5) U obce sdružující prostředky v místě dislokace stanice hasičského záchranného sboru kraje musí být prostředky vynakládané obcí na společnou jednotku požární ochrany minimálně ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti jednoho požárního družstva příslušného typu stanice hasičského záchranného sboru kraje vynásobené počtem těchto stanic zřizovaných v obci podle základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona.~~

§ 69a

(1) Právníké osoby a podnikající fyzické osoby, které jsou povinny zřídit jednotku požární ochrany, nebo obce mohou namísto vlastní jednotky požární ochrany zajistit plnění úkolů této jednotky na základě smlouvy mezi sebou nebo se státem, který zastupuje hasičský záchranný sbor kraje, nebo zřízením společné jednotky požární ochrany.

(2) Za společnou jednotku požární ochrany se považuje také jednotka požární ochrany podle § 65 odst. 1, na jejíž činnost a vybavení na základě smlouvy podle odstavce 1 finančně přispívá právnická osoba, podnikající fyzická osoba nebo obec, které jsou jinak povinny jednotku požární ochrany zřídit.

(3) Postup podle odstavce 1 je podmíněn předchozím souhlasem hasičského záchranného sboru kraje se sdružením prostředků nebo se zřízením společné jednotky požární ochrany. Hasičský záchranný sbor kraje může udělit souhlas za podmínky, že budou dodrženy mimo jiné požadavky základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona a smlouvou určená jednotka bude akceschopná. Hasičský záchranný sbor kraje současně stanoví druh společné jednotky v souladu s § 65 odst. 1. V případě, že smlouvu podle odstavce 1 uzavírá hasičský záchranný sbor kraje, souhlas uděluje generální ředitelství.

(4) Na základě smlouvy podle odstavce 1 musí být hasičskému záchrannému sboru kraje nebo obci poskytovány finanční prostředky ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti jednoho požárního družstva o zmenšeném početním stavu. V případě, kdy je smlouva uzavírána mezi hasičským záchranným sborem kraje a obcí v místě dislokace stanice hasičského záchranného sboru kraje, musí být tyto prostředky ve výši potřebné k zajištění akceschopnosti jednoho požárního družstva příslušného typu stanice hasičského záchranného sboru kraje vynásobené počtem těchto stanic zřizovaných v obci podle základní tabulky plošného pokrytí uvedené v příloze zákona, pokud není ve smlouvě podle odstavce 1 stanoveno jinak.

(5) Obce, které nezřídí jednotku požární ochrany podle § 68 odst. 1 nebo postupem uvedeným v odstavci 1, jsou povinny přispívat na společnou jednotku podle odstavce 4 hasičskému záchrannému sboru kraje nebo obci, jejíž jednotka požární ochrany je předurčena požárním poplachovým plánem kraje pro uvedenou obec jako první za dodržení podmínek uvedených v § 65 odst. 6.

(6) Obec, na jejímž území je dislokována stanice hasičského záchranného sboru kraje, může uzavřít s místně příslušným hasičským záchranným sborem kraje smlouvu,

v níž upraví užívání majetku ve vlastnictví této obce, poskytování prostředků, případně další vztahy ve vazbě na činnosti hasičského záchranného sboru kraje.

ČÁST ŠESTÁ

POSTIH PRÁVNICKÝCH OSOB, PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB A FYZICKÝCH OSOB

Pokuty právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám

§ 76

(1) Hasičský záchranný sbor kraje při výkonu státního požárního dozoru může uložit pokutu až do 250 000 Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí nebo až do 500 000 Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, jestliže poruší povinnosti vyplývající z předpisů o požární ochraně tím, že

a) neoznačí místa a pracoviště příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení,

b) neprovádí pravidelně kontrolu dodržování předpisů o požární ochraně a plnění příkazů, zákazů a pokynů týkajících se požární ochrany nebo neodstraňuje zjištěné závady,

c) nezabezpečí pravidelné školení svých zaměstnanců o požární ochraně a odbornou přípravu preventivních požárních hlídek nebo preventistů požární ochrany, jakož i odbornou přípravu v jednotkách požární ochrany,

d) neumožní nebo ztěžuje výkon státního požárního dozoru,

e) nevyhotoví předepsanou dokumentaci požární ochrany nebo ji neudržuje v souladu se skutečným stavem anebo neplní podmínky požární bezpečnosti v ní stanovené,

f) nezabezpečí v potřebném množství a druzích požární techniku, věcné prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení nebo tyto neudržuje v provozuschopném stavu anebo u vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany nebo požárně bezpečnostních zařízení používá neschválené druhy,

g) neumožní vstup na nemovitost k provedení potřebných opatření v souvislosti se cvičením jednotek požární ochrany, ačkoli tomu byla povinna podle rozhodnutí obce nebo hasičského záchranného sboru kraje,

h) neoznámí bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje vznik požáru při činnostech, které provozuje, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá,

i) nepodá písemnou zprávu o odstranění nedostatků zjištěných při kontrole ve lhůtě stanovené orgánem vykonávajícím státní požární dozor,

j) nestanoví organizaci zabezpečení požární ochrany s ohledem na požární nebezpečí nebo

prokazatelně nestanoví podmínky požární bezpečnosti podle § 6 odst. 1 písm. b) nebo § 6 odst. 2,

k) nedodržuje stanovené podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností, technologických postupů nebo zařízení anebo nezabezpečuje údržbu a opravy technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených technickými podmínkami nebo výrobcem zařízení,

l) nestanoví požadavky na odbornou kvalifikaci osob podle § 6 odst. 1 písm. d) nebo nezabezpečí provádění prací, které by mohly vést ke vzniku požáru osobou s příslušnou kvalifikací,

m) používá neoprávněně barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany.

(2) Hasičský záchranný sbor kraje při výkonu státního požárního dozoru může uložit pokutu až do 500 000 Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, která porušila povinnost vyplývající z předpisů o požární ochraně tím, že

a) nezabezpečí posouzení požárního nebezpečí podle § 6a odst. 1 nebo je nepředloží ve stanovené lhůtě orgánu státního požárního dozoru,

b) nevytváří podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, neudrhuje volné příjezdové komunikace a nástupní plochy pro požární techniku, únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům, rozvodným zařízením elektrické energie, uzávěrům vody, plynu, topení a produktovodům, věcným prostředkům požární ochrany a ručnímu ovládání požárně bezpečnostních zařízení,

c) poruší rozhodnutí o vyloučení věci z užívání, rozhodnutí o zákazu činnosti nebo rozhodnutí o zastavení provozu,

d) nezajistí plnění úkolů požární ochrany podle kategorie požárního nebezpečí osobami s odbornou způsobilostí nebo nezřídí preventivní požární hlídku podle § 13 odst. 1,

e) nezřídí jednotku požární ochrany nebo ji smluvně nezabezpečí, ačkoli k tomu byla povinná,

f) nevybaví jednotku požární ochrany potřebnou požární technikou, věcnými prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostními zařízeními anebo jednotku požární ochrany využívá k činnostem, které by mohly ohrozit její akceschopnost,

g) neplní opatření stanovená posouzením požárního nebezpečí,

h) neprovede ve stanovené lhůtě opatření uložená k odstranění zjištěných nedostatků,

i) neposkytne na výzvu velitele zásahu nebo velitele jednotky požární ochrany obce potřebnou věcnou pomoc,

j) neumožní vstup na nemovitost k provedení potřebných opatření v souvislosti se zdoláváním požáru nebo prováděním záchranných prací,

k) nemá k dispozici požárně technické charakteristiky vyráběných, používaných,

zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů nutných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života, zdraví a majetku,

l) nedodržuje návody a technické podmínky výrobce nebo obchodní organizace vztahující se k požární bezpečnosti,

m) neposkytne bezúplatně výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy v rámci zjišťování příčin vzniku požáru,

n) vypaluje porosty nebo neoznámí spalování hořlavých látek na volném prostranství orgánu státního požárního dozoru, případně nestanoví opatření proti vzniku a šíření požáru,

o) neuvědomí písemně orgán státního požárního dozoru nebo nepostupuje podle jeho pokynu v případě změny charakteru nebo podmínek anebo rozsahu provozované činnosti, která je předmětem posouzení požárního nebezpečí,

p) nesplní lhůtu stanovenou orgánem státního požárního dozoru k odstranění nedostatků v předloženém posouzení požárního nebezpečí,

r) neudrží zdroje vody pro hašení požárů v takovém stavu, aby bylo umožněno použití požární techniky a čerpání vody k hašení požáru, neplní povinnosti k ochraně lesů v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru podle § 7 odst. 2 nebo povinnosti vlastníka podle § 2 odst. 2,

s) při přepravě nebezpečných látek nemá k dispozici na místě s nákladem požárně technické charakteristiky přepravovaných látek nebo tyto neodpovídají vykazovanému přepravovanému nákladu.

(3) Hasičský záchranný sbor kraje při výkonu státního požárního dozoru může uložit pokutu až do 1 000 000 Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti s vysokým požárním nebezpečím, jestliže poruší povinnosti vyplývající z předpisů o požární ochraně uvedené v odstavcích 1 a 2.

(4) Právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, která zruší jednotku požární ochrany bez souhlasu hasičského záchranného sboru kraje (§ 67 odst. 3 a § 68 odst. 4), může hasičský záchranný sbor kraje uložit pokutu až do 10 000 000 Kč.

(5) Právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, která opětovně poruší povinnost, za kterou jí byla v předchozích třech letech uložena pokuta pravomocným rozhodnutím, může hasičský záchranný sbor kraje při výkonu státního požárního dozoru uložit další pokutu až do výše dvojnásobku pokuty stanovené v odstavcích 1 až 4.

(6) Při stanovení výše pokuty se přihlíží zejména k závažnosti a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody.

(7) Uložení pokuty nezbujuje právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu povinnosti odstranit nedostatky ve stanovené lhůtě. Uložení pokuty podle odstavců 1 až 4 zůstává nedotčena odpovědnost právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby za způsobenou škodu a postih jejích zaměstnanců podle pracovněprávních předpisů.

§ 77

(1) Řízení o uložení pokuty lze zahájit do jednoho roku ode dne, kdy se o porušení povinnosti dozvěděl orgán vykonávající státní požární dozor, a musí být pravomocně skončeno do tří let od porušení povinnosti.

~~(2) Hasičský záchranný sbor kraje vybírá a vymáhá pokuty. Pokuta uložená podle § 76 je příjmem státního rozpočtu.~~

(2) Pokutu podle § 76 vybírá hasičský záchranný sbor kraje.

Přestupky

§ 78

(1) Přestupku na úseku požární ochrany se dopustí ten, kdo

- a) poruší příkazy nebo zákazy týkající se požární ochrany na označených místech,
- b) neumožní vstup na nemovitost při cvičení jednotky požární ochrany, ačkoliv je k tomu povinen podle rozhodnutí hasičského záchranného sboru kraje nebo obce,
- c) neuposlechne nařízení velitele zásahu nebo velitele jednotky požární ochrany vydané podle § 88 odst. 1 písm. a),
- d) poruší zásady bezpečného provozu tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů,
- e) neobstará nebo neudrží v provozuschopném stavu věcné prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení, poškodí, zneužije nebo jiným způsobem znemožní použití věcných prostředků požární ochrany nebo požárně bezpečnostních zařízení,
- f) vědomě bezdůvodně přivolá jednotku požární ochrany nebo zneužije linku tísňového volání,
- g) nedodrží podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností,
- h) neumožní výkon státního požárního dozoru nebo ve stanovené lhůtě nesplní opatření uložená orgánem státního požárního dozoru,
- i) neposkytne osobní nebo věcnou pomoc v souvislosti se zdoláváním požáru, ačkoli je k tomu povinen,
- j) neumožní orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů ke zjišťování příčiny vzniku požáru nebo bezúplatně neposkytne výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy,
- k) nedodrží předpisy o používání, skladování a manipulaci s hořlavými nebo požárně nebezpečnými látkami nebo nesprávným skladováním materiálu znemožní přístup k

rozvodným zařízením elektrické energie a uzávěrům plynu, vody a topení,

l) nedodrží zásady požární bezpečnosti při používání otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení,

m) nevytváří v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání podmínky pro rychlé zdolávání požáru a pro provádění záchranných prací nebo neumožní jednotce požární ochrany vstup na nemovitost při zdolávání požáru nebo provádění záchranných prací anebo jinak ztíží provedení opatření nutných ke zdolávání požáru nebo při provádění záchranných prací,

n) poruší rozhodnutí o vyloučení věci z užívání nebo rozhodnutí o zákazu činnosti anebo rozhodnutí o zastavení provozu,

o) provádí práce, které mohou vést ke vzniku požáru, ačkoli nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy,

p) zanedbá z hlediska požární ochrany dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání,

r) způsobí svým jednáním požár, nejde-li o trestný čin,

s) vypaluje porosty,

t) neoznámí bezodkladně místně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje požár v objektech a jiných místech, které vlastní nebo užívá,

u) omezí nebo znemožní použití označených nástupních ploch pro požární techniku,

v) používá neoprávněně barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany,

z) neudrhuje zdroje vody pro hašení požárů v takovém stavu, aby bylo umožněno použití požární techniky k hašení požáru, neplní povinnosti k ochraně lesů před požáry podle § 7 odst. 2 nebo neplní povinnosti vlastníka podle § 2 odst. 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až d) lze uložit pokutu do 10 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. e) až l) pokutu do 20 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. m) až z) pokutu do 25 000 Kč.

§ 79

(1) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí o přestupcích a jejich projednávání obecné předpisy.⁸⁾

~~(2) Pokutu za přestupek podle § 78 ukládá hasičský záchranný sbor kraje, který pokutu rovněž vybírá a vymáhá podle zvláštního zákona.^{7b)} Pokuta je příjmem státního rozpočtu.~~

(2) Pokutu za přestupek podle § 78 ukládá a vybírá hasičský záchranný sbor kraje.

§ 87a

Hasičský záchranný sbor a jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí mohou při plnění svých úkolů používat zásahovou požární techniku s celkovou hmotností převyšující 3500 kg, která je schopna dlouhodobého provozu

- a) bez pomocných čidel do systému pro kontrolu oxidu dusíku,
- b) při použití nestandardního paliva.

ČÁST TŘETÍ

Platné znění částí zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 315/2001 Sb., zákona č. 376/2007 Sb., zákona č. 184/2011 Sb. a zákona č. 18/2012 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

Základní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství¹⁾ a upravuje

- a) podmínky pro provádění hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem,
- b) podmínky pro nakládání s výbušninami a s výbušnými předměty,
- c) podmínky pro bezpečné provozování podzemních objektů,
- d) podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví osob, bezpečnost provozu a ochranu pracovního prostředí při činnostech uvedených pod písmeny a) a b),
- e) organizaci a působnost orgánů státní báňské správy.

(2) Tento zákon se též vztahuje na výbušniny, pokud přešly z držení ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, zpravodajských služeb České republiky^{1d)}, Hasičského záchranného sboru České republiky nebo Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva^{1f)} do držení organizací oprávněných s výbušninami nakládat podle tohoto zákona.

(3) Tento zákon se nevztahuje na

- a) výbušniny, výbušné předměty a pomůcky, které drží pro své potřeby ozbrojené síly České republiky, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby České republiky, Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, policejní školy zřízené Ministerstvem vnitra České republiky nebo Hasičský záchranný sbor České republiky ~~pro výkon služby~~^{1g)},
- b) výbušniny, výbušné předměty a pomůcky, které drží pro své potřeby ozbrojené síly a sbory jiných států při jejich pobytu na území České republiky, při průjezdu přes území České republiky nebo při přeletu nad územím České republiky, vyplývá-li to z mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,

c) střelivo, pyrotechnické výrobky a vojenskou munici^{1h)},

d) podzemní objekty, které podléhají doзору Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra, Ministerstva dopravy a Ministerstva spravedlnosti,
pokud tento zákon nestanoví jinak.

(4) Tento zákon byl oznámen v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů a pravidel pro služby informační společnosti, ve znění směrnice 98/48/ES.

1) Směrnice Rady 93/15/EHS o harmonizaci předpisů týkajících se uvádění na trh a doзору nad výbušninami pro civilní použití.

Směrnice Komise 2004/57/ES o definování pyrotechnických předmětů a určité munice pro účely Směrnice Rady 93/15/EHS o harmonizaci předpisů týkajících se uvádění na trh a doзору nad výbušninami pro civilní použití.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací.

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

1d) Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství.

Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů.

1f) Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

1g) Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

1h) Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 156/2000 Sb.

ČÁST ČTVRTÁ

Platné znění částí zákona č. 218/2000Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 493/2000 Sb., zákona č. 141/2001 Sb., zákona č. 187/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 479/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 546/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 140/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 174/2007 Sb., zákona č. 214/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 109/2009 Sb., zákona č. 154/2009 Sb., zákona č. 214/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 417/2009 Sb., zákona č. 421/2009 Sb., zákona č. 139/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 456/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 171/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb. a zákona č. 501/2012 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

HLAVA XIII

HOSPODAŘENÍ ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU A PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

DÍL 1

Hospodaření organizačních složek státu

§ 45

(1) Organizační složka státu hospodaří s prostředky státního rozpočtu, které jí stanoví správce kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu. Její příjmy jsou příjmy státního rozpočtu a výdaje jsou výdaji státního rozpočtu, nestanoví-li tento zákon jinak. Rozpočet organizační složky státu může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, případně stanovenými jí zákonem, kterým byla zřízena.

(2) Organizační složka státu je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem. Prostředky, kterými disponuje, může používat na krytí nezbytných potřeb a na opatření zakládající se na právních předpisech. Prostředky může čerpat jen do výše závazných ukazatelů stanovených jí zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly a v souladu s věcným plněním, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 24, 25 a 47).

(3) Organizační složka státu dále hospodaří s mimorozpočtovými zdroji, kterými jsou prostředky fondů organizační složky státu, zisk získaný hospodářskou činností vykonávanou na základě zvláštního zákona, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty a prostředky zvláštních účtů k financování obměn a záměn státních hmotných rezerv podle zvláštního předpisu^{24b}). Mimorozpočtové zdroje se používají prostřednictvím rozpočtu. Prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb se s výjimkou prostředků určených na financování reprodukce dlouhodobého hmotného majetku a prostředků zvláštních účtů k financování obměn a záměn státních hmotných rezerv používají přímo.

(4) Organizační složka státu sestavuje rozpočet příjmů a výdajů v členění podle rozpočtové skladby. Veškeré rozpočtové příjmy dosažené v rámci svého hospodaření soustřeďuje na svém příjmovém účtu státního rozpočtu a uhrazuje všechny rozpočtové výdaje ze svého výdajového účtu státního rozpočtu. Zůstatky těchto účtů Česká národní banka uspořádá vždy ke dni 31. prosince tak, aby výsledný zůstatek těchto účtů byl nulový.

(5) Každá organizační složka státu zřídí u České národní banky jeden příjmový a jeden výdajový účet státního rozpočtu. Výjimku z důvodu složité vnitřní organizační struktury organizační složky státu může povolit ministerstvo. Ministerstvo může zřídit jeden příjmový a jeden výdajový účet státního rozpočtu pro každou kapitolu, jejímž je správcem.

(6) Organizační složky státu dále zřizují účty fondů tvořených podle tohoto zákona, účet cizích prostředků, účet sdružených prostředků, a účty, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis nebo z povahy příjmů a výdajů dané právním předpisem vyplývá, že nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu.²⁵) Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje

zvláštní účet pro vedení zálohy k zajištění financování vnitřních organizačních jednotek, které jsou zastupitelskými úřady České republiky v zahraničí.

(7) Organizační složky státu mohou po předchozím souhlasu ministerstva zřizovat u bank účty, ze kterých lze uskutečňovat výdaje související s pracovní cestou prostřednictvím platebních karet při pracovních cestách. Prostřednictvím platebních karet lze z těchto účtů uskutečňovat další výdaje, jejichž úhradu není možné provést jiným způsobem.

(8) Zůstatky na účtech podle odstavce 6 koncem roku nepropadají.

(9) Účet cizích prostředků se zřizuje pro oddělené uložení cizích peněžních prostředků, zejména pro omylem došlé peněžní prostředky, mzdy pracovníků organizační složky státu a s nimi související výdaje za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, peněžní částky pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech a pro prostředky kulturních fondů obyvatel ústavů sociální péče.

(10) Soustřeďovat příjmy na jiných účtech a uhrazovat výdaje z jiných účtů může organizační složka státu jen v případech stanovených tímto zákonem. Příjmy státního rozpočtu soustředěné na jiných než příjmových rozpočtových účtech je organizační složka státu povinna do 10 pracovních dnů po připsání částky na její účet odvést do státního rozpočtu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(11) Organizační složka státu je oprávněna překročit závazné ukazatele výdajů státního rozpočtu podle jejich vymezení o příjmy podle zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou vybraných pokut, a o prostředky přijaté z rozpočtu územního samosprávného celku, od jiné právnické osoby nebo od fyzické osoby pro účely požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatel prováděné organizačními složkami státu zřízenými zákonem č. ~~238/2000 Sb.~~ **o Hasičském záchranném sboru České republiky** na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty.

(12) Ministerstvo zřídí účet u České národní banky, na který budou převáděny peněžní prostředky určené jako vlastní zdroje Evropské unie.^{25a)}

42) Zákon č. /2014 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

ČÁST PÁTÁ

Platné znění částí zákona č. 219/2000 o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 503/2012 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

Nakládání s majetkem mezi organizačními složkami

§ 19

(1) Nakládání s majetkem mezi organizačními složkami navzájem se uskutečňuje na základě zápisu. Náležitosti zápisu, podmínky úplatného nebo bezúplatného nakládání s majetkem a další pravidla pro nakládání s majetkem mezi organizačními složkami upraví prováděcí právní předpis.

(2) Nakládají-li organizační složky podle odstavce 1 s věcmi, které se evidují v katastru nemovitostí České republiky,²⁶⁾ zajistí též, aby byl proveden záznam²⁷⁾ do katastru nemovitostí. Pro tyto účely je zápis podle odstavce 1 listinou osvědčující příslušnost přejímající organizační složky.²⁸⁾

(3) Příslušné organizační složky (§ 9 a 11) nakládají s majetkem ve prospěch právnických a fyzických osob podle dalších ustanovení tohoto zákona teprve poté, neprojeví-li o majetek ani na základě širší nabídky zájem jiná organizační složka. Postup při nakládání s majetkem, o který neprojeví zájem jiné organizační složky ani jiné právnické nebo fyzické osoby, upraví prováděcí právní předpis.

§ 20

(1) Pokud to tento zákon připouští, lze s majetkem nakládat také jednostranným opatřením. Opatření je vždy písemné. Musí obsahovat určení organizačních složek, kterých se týká, jakož i určení majetku, s nímž se nakládá, a musí v něm být stanoven den, jímž nastávají účinky opatření. Opatření se doručuje dotčeným organizačním složkám a jejich zřizovatelům, a nakládá-li se jím s věcí, která se eviduje v katastru nemovitostí České republiky,²⁶⁾ rovněž příslušnému katastrálnímu úřadu.

~~(2) Opatření podle odstavce 1 mohou vydávat zřizovatelé organizačních složek při výkonu funkce zřizovatele podle tohoto zákona a příslušné orgány Poslanecké sněmovny a Senátu v souvislosti s rozhodováním o příslušnosti (§ 9).~~

(2) Opatření podle odstavce 1 mohou vydávat zřizovatelé organizačních složek při výkonu funkce zřizovatele podle tohoto zákona a příslušné orgány Poslanecké sněmovny a Senátu v souvislosti s rozhodováním o příslušnosti (§ 9). Opatření podle odstavce 1 může vydat i ředitel bezpečnostního sboru, nakládá-li se s majetkem za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.

(3) Ministerstvo financí může vydat opatření podle odstavce 1 v souvislosti s rozhodováním o příslušnosti (§ 9 a 11) nebo v rámci kontroly (§ 49 odst. 4); opatření musí obsahovat odůvodnění.

(4) Na vydání opatření podle tohoto zákona se nevztahují předpisy o správním řízení³⁴⁾ a opatření nepodléhají přezkoumání soudem.

(5) Opatření podle tohoto zákona se pro účely katastrálních právních předpisů²⁷⁾ považuje za rozhodnutí státního orgánu.

26) § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

27) § 7 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 90/1996 Sb.

28) § 2 odst. 4 písm. b) zákona č. 344/1992 Sb., ve znění zákona č. 89/1996 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb.

34) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.

ČÁST ŠESTÁ

Platné znění zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 430/2010 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

§ 10

Ministerstvo vnitra

(1) Ministerstvo vnitra za účelem koordinace výkonu státní správy v oblasti krizového řízení¹²⁾

- a) sjednocuje postupy v oblasti krizového řízení,
- b) organizuje instruktáže a školení a podílí se na přípravě k získání zvláštní odborné způsobilosti¹³⁾ zaměstnanců orgánů krizového řízení,
- c) provádí kontrolu zajištění připravenosti ostatních ministerstev a jiných ústředních správních úřadů na řešení krizových situací a ve spolupráci s příslušným ministerstvem provádí kontrolu krizových plánů krajů,
- d) v době nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu vede ústřední evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob,
- e) navrhuje průřezová kritéria,
- f) zpracovává seznam, který je podkladem pro určení prvků kritické infrastruktury a prvků evropské kritické infrastruktury podle § 4 odst. 1 písm. e),
- g) plní úkoly v oblasti kritické infrastruktury vyplývající z členství České republiky v Evropské unii, zabezpečuje mezinárodní výměnu informací v této oblasti, plní funkci kontaktního místa České republiky v rámci evropské kritické infrastruktury a podává Evropské komisi zprávy o plnění úkolů vyplývajících z právních předpisů Evropské unie v této oblasti,
- h) každoročně informuje Evropskou komisi o počtu prvků evropské kritické infrastruktury podle odvětví a o počtu členských států Evropské unie, které jsou závislé na jednotlivých prvcích evropské kritické infrastruktury,
- i) každé dva roky předkládá Evropské komisi souhrnnou zprávu se všeobecnými údaji o typech zranitelnosti, hrozbách a rizicích zjištěných v jednotlivých odvětvích evropské kritické infrastruktury,
- j) zpracovává ve spolupráci s jiným ústředním správním úřadem plán cvičení orgánů krizového řízení,
- k) předává ministerstvům a jiným ústředním správním úřadům na jejich žádost údaje podle § 15 odst. 3,
- l) v rozsahu potřebném pro zajištění připravenosti na řešení krizových situací koordinuje další úkoly.

(2) Ministerstvo vnitra odpovídá za přípravu a řešení krizových situací souvisejících s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem a přitom určuje a kontroluje postupy Policie České republiky.^{13a)}

(3) Ministerstvo vnitra řeší rozpory v oblasti krizového řízení.

(4) Úkoly Ministerstva vnitra uvedené v odstavcích 1 a 3 plní generální ředitelství hasičského záchranného sboru.

12) § 12 odst. 1 písm. m) zákona č. 2/1969 Sb., ve znění zákona č. 239/2000 Sb.

13) Například zákon č. 129/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

13a) Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST SEDMÁ

Platné znění částí zákona č. 585/2004 o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 318/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 375/2011 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST ČTVRTÁ

VOJENSKÁ ČINNÁ SLUŽBA ZA STAVU OHROŽENÍ STÁTU A ZA VÁLEČNÉHO STAVU

Mimořádná služba

§ 15

(1) Voják na vojenském cvičení, na výjimečném vojenském cvičení nebo ve služebním poměru vojáka z povolání vykonává ode dne účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu mimořádnou službu.

(2) Voják v záloze vykonává mimořádnou službu ode dne nástupu k vojenskému útvaru na základě povolávacího rozkazu nebo veřejné vyhlášky, vydanými krajským vojenským velitelstvím, anebo na základě mobilizační výzvy.

(3) Voják v záloze je povinen dostavit se na stanovené místo v době uvedené v povolávacím rozkaze, který se dodává jako poštovní zásilka do vlastních rukou; pokud mu povolávací rozkaz nebyl dodán, je povinen se dostavit na stanovené místo v době uvedené ve veřejné vyhlášce nebo v mobilizační výzvě. Do mimořádné služby se může u příslušného krajského vojenského velitelství dobrovolně přihlásit i voják v záloze, který k jejímu výkonu povolán nebyl.

(4) O nastoupení výkonu mimořádné služby, není-li stanoveno jinak, platí obdobně ustanovení § 13 odst. 2.

§ 16

(1) Mimořádná služba končí nejpozději do 3 měsíců po zrušení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Během této doby se vojáci z jejího výkonu propouštějí buď jednotlivě nebo hromadně. Před propuštěním z výkonu mimořádné služby je voják povinen podrobit se lékařské prohlídce vojenským lékařem.

(2) Z výkonu mimořádné služby se dále propustí voják dnem

a) právní moci rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení, kterým se stal neschopným vykonávat vojenskou činnou službu,

b) kterým byl vzat do vazby,

c) kterým byl vyzván k nastoupení výkonu trestu odnětí svobody, nebo

d) následujícím měsíc po dni jeho svémocného vzdálení.

Zproštění výkonu mimořádné služby

§ 17

(1) Vojáka v záloze, u něhož je v důležitém zájmu bezpečnosti České republiky třeba, aby mohl dále vykonávat své civilní zaměstnání, lze zprostit výkonu mimořádné služby.

(2) Za důvody důležitého zájmu bezpečnosti České republiky se považuje

a) zabezpečení nezbytné činnosti Kanceláře Poslanecké sněmovny, Kanceláře Senátu, Kanceláře prezidenta republiky, soudů, státních zastupitelství, bezpečnostních sborů, zpravodajských služeb České republiky, poskytovatelů zdravotnické záchranné služby, subjektů hospodářské mobilizace, státních podniků, **prvků kritické infrastruktury**, organizačních složek státu a příspěvkových organizací, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je ministerstvo nebo Ministerstvo vnitra anebo Ministerstvo spravedlnosti, právnických a fyzických osob, které převzaly závazek k zajišťování obrany státu, České pošty, diplomatických misí České republiky nebo konzulárních úřadů České republiky v zahraničí a dalších státních orgánů a orgánů samosprávy,

b) zabezpečení nezbytného chodu národního hospodářství,

c) zabezpečení úkolů obcí na úseku požární ochrany, nebo

d) zabezpečení nezbytné ochrany obyvatel.

(3) Žádost o zproštění výkonu mimořádné služby podává zaměstnavatel pro svého zaměstnance za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu u krajského vojenského velitelství podle místa trvalého pobytu zaměstnance. Zaměstnavatel může od svého zaměstnance vyžadovat předložení vojenské knížky nebo rozhodnutí o jeho schopnosti vykonávat vojenskou činnou službu ke zjištění údajů potřebných pro podání žádosti. Zaměstnanec je povinen tomuto požadavku vyhovět. Na zproštění výkonu mimořádné služby není právní nárok.

(4) Krajské vojenské velitelství rozhoduje o zproštění výkonu mimořádné služby a vede evidenci zproštěných vojáků v záloze. Rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby nabývá účinnosti dnem následujícím po dni, kdy krajské vojenské velitelství o zproštění rozhodlo.

(5) Zaměstnavatel je povinen krajskému vojenskému velitelství, které o zproštění rozhodlo, neprodleně oznámit pominutí důvodů, pro něž byl jeho zaměstnanec zproštěn výkonu mimořádné služby.

(6) Zprostit výkonu mimořádné služby lze vojáka v záloze na dobu trvání stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby se po pominutí důvodů zruší, podle potřeb ozbrojených sil jej lze zrušit i dříve. Proti rozhodnutí o zproštění výkonu mimořádné služby a o zrušení tohoto rozhodnutí se nelze odvolat.

ČÁST ŠESTÁ

NĚKTERÁ OPATŘENÍ SOUVISEJÍCÍ S VYHLÁŠENÍM STAVU OHROŽENÍ STÁTU NEBO VÁLEČNÉHO STAVU

§ 22

Pozastavení propouštění vojáků z výkonu vojenské činné služby

Ode dne účinnosti vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu nelze propustit vojáka z výkonu vojenské činné služby z jiných důvodů než uvedených v § 16 odst. 2.

§ 23

Mobilizace ozbrojených sil

(1) Mobilizací ozbrojených sil se rozumí hromadné povolávání vojáků v záloze do mimořádné služby. Mobilizace ozbrojených sil může být částečná nebo všeobecná.

(2) Částečná mobilizace ozbrojených sil se za stavu ohrožení státu vztahuje na část vojáků v záloze nebo na část státního území České republiky.

(3) Všeobecná mobilizace ozbrojených sil se za válečného stavu vztahuje na všechny vojáky v záloze.

(4) Mobilizaci ozbrojených sil nařizuje a zrušuje prezident republiky mobilizační výzvou na návrh vlády. Mobilizační výzvu vyhláší prezident republiky prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

§ 24

Cestování do zahraničí

Občan, který má brannou povinnost, a voják musejí mít po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu k cestování do zahraničí souhlas. Souhlas k cestování do zahraničí občanu dosud neodvedenému a vojákovi v záloze vydává příslušné krajské vojenské

velitelství; vojákové v mimořádné službě tento souhlas vydává ministerstvo. Na vydání souhlasu k cestování do zahraničí není právní nárok.

§ 25

Výjimky z povinnosti dostavit se k odvodnímu řízení a vykonávat mimořádnou službu

(1) Poslanci a senátoři Parlamentu, členové vlády, soudci Ústavního soudu, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, občané ve funkcích s diplomatickými a konzulárními výsadami a imunitami a ředitelé krajských úřadů se po dobu výkonu funkce k odvodnímu řízení a k výkonu mimořádné služby nepovolávají.

(2) Občan nebo voják, který v bezpečnostním sboru vykonává službu podle zvláštního právního předpisu,¹⁰⁾ se po dobu trvání tohoto poměru k odvodnímu řízení nebo k výkonu mimořádné služby nepovolává; **obdobně to platí i pro zaměstnance České republiky zařazeného k výkonu práce v bezpečnostním sboru.**

(3) Těhotná žena, a žena nebo osamělý muž, kteří pečují o dítě ve věku do 15 let, se k odvodnímu řízení nebo k výkonu mimořádné služby nepovolávají.

10) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

**Teze návrhů prováděcích právních předpisů k provedení § 53 návrhu zákona o
Hasičském záchranném sboru České republiky.**

k provedení § 53 písmeno a) návrhu zákona

Vzory symbolů hasičského záchranného sboru

Velký znak Hasičského záchranného sboru České republiky

Velký znak Hasičského záchranného sboru České republiky má tvar pavézy, poměr výšky a šířky znaku je v poměru 1,35 : 1. Tento znak lze používat v provedení barevném nebo černobílém.

Velký znak Hasičského záchranného sboru České republiky je od 25. července 2005 zapsán do rejstříku ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví pod číslem zápisu 274028 znak v barevném provedení a pod číslem zápisu 174029 znak v černobílém provedení.

Barevné provedení velkého znaku Hasičského záchranného sboru České republiky je pro tisk a nálepky (plotry) stanoveno takto:

	<i>číslo barvy pro tisk</i>	<i>číslo barvy pro plotr</i>
- celé zlatavé provedení	124 C	092
- modrý podklad	2767 C	562
- znak CO modré pole	2945 C	098
- znak CO oranžový trojúhelník	151 C	036

Vzor velkého znaku Hasičského záchranného sboru České republiky bude uveden v příloze

Malý znak Hasičského záchranného sboru České republiky

Malý znak Hasičského záchranného sboru České republiky je kulatý, obvod znaku tvoří lipové listy, uprostřed znaku jsou historické emblémy hasičského sboru přilba a zkřížené sekerky. Spodní část znaku je uzavřena znakem civilní ochrany. Barevné provedení znaku civilní ochrany je v provedení jednobarevném, součástí celého znaku, nebo je v provedení shodném jako u velkého znaku HZS ČR. (viz vzor).

Barevné provedení malého znaku Hasičského záchranného sboru České republiky se používá výhradně v barevném provedení stříbřitém, zlatavém nebo černobílém.

Vzor malého znaku Hasičského záchranného sboru České republiky bude uveden v příloze

Prapor Hasičského záchranného sboru České republiky

Obecné znaky

Každý prapor Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „prapor“) má tvar obdélníku v poměru šířky a délky 2 : 3. Tři strany praporu zdobí zlatavé trásně. Lícová strana má červený nebo modrý podklad na kterém je umístěn nápis „HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR“ s upřesněním názvu příslušné organizační části. Lícová plocha je doplněna velkým znakem Hasičského záchranného sboru České republiky a lipovými listy. Rubová strana praporu má tmavomodrý podklad a je zdobena historickými emblémy a nápisy, popřípadě znakem kraje.

Prapor se používá se žerdí, ke které lze připnout slavnostní nebo historické stuhy.

k provedení § 53 písmeno b) návrhu zákona

Druhy a vzory služebních stejnokrojů hasičského záchranného sboru včetně způsobu označení příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru, vzor služebního průkazu, vzor průkazu zaměstnance a způsob prokázání příslušnosti k Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Druhy a vzory služebních stejnokrojů hasičského záchranného sboru

Úprava druhů a vzorů služebních stejnokrojů hasičského záchranného sboru včetně způsobu označení příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru bude vycházet ze současné právní úpravy této problematiky obsažené ve vyhlášce č. 97/2008 Sb., o vzorech služebních stejnokrojů příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, jejich používání a způsobu vnějšího označení, a vzoru služebního průkazu (vyhláška o vystrojování a služebním průkazu příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky), ve znění vyhlášky č. 349/2013 Sb.

Vzor služebního průkazu

Služební průkaz příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky je ve formě plastové karty o rozměru 85,6 x 54 mm. Barva podtiskového rastru plynule přechází z modré do žluté a opět do modré barvy. V horní části průkazu vlevo je v modře orámované bílé ploše nápis „HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR“ červenými písmeny a pod ním nápis „ČESKÉ REPUBLIKY“ v barvě černé. V horní části průkazu vpravo je umístěn velký státní znak. V levé části průkazu je tištěná podoba držitele průkazu o rozměrech 26 x 35 mm. Vpravo od tištěné podoby držitele průkazu je nápis „SLUŽEBNÍ PRŮKAZ PŘÍSLUŠNÍKA“ v barvě červené a čtyři bílé plochy, které obsahují černě vytištěné příjmení, jméno, titul a šestimístné osobní evidenční číslo držitele průkazu. V pravé dolní části průkazu je podpis generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky. V dolní části průkazu je umístěn nápis „HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR“ bílými písmeny, opakující se v celé šíři průkazu.

Vzor průkazu bude uveden v příloze.

Vzor průkazu zaměstnance

Průkaz zaměstnance Hasičského záchranného sboru České republiky je ve formě plastové karty o rozměru 85,6 x 54 mm. Barva podtiskového rastru plynule přechází z červené do žluté a opět do červené barvy. V horní části průkazu vlevo je v modře orámované bílé ploše nápis HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR červenými písmeny a pod ním nápis ČESKÉ REPUBLIKY v barvě černé. V horní části průkazu vpravo je umístěn velký státní znak České republiky. V levé části průkazu je tištěná podoba držitele průkazu o rozměrech 26 x 35 mm. Vpravo od tištěné podoby průkazu držitele je nápis PRŮKAZ ZAMĚSTNANCE v barvě modré a čtyři bílé plochy, které obsahují černě vytištěné příjmení, jméno, titul a šestimístné osobní evidenční číslo. V pravé dolní části průkazu je podpis generálního ředitele HZS ČR. V dolní části průkazu je umístěn nápis HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR bílými písmeny, opakující se v celé šíři průkazu. Průkaz je zalaminován transparentní holografickou fólií.

Vzor průkazu bude uveden v příloze.

Způsob prokazování příslušnosti k hasičskému záchrannému sboru služebním průkazem

Příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky při prokazování příslušnosti k tomuto sboru služebním průkazem předkládá k nahlédnutí přední stranu služebního průkazu s fotografií, aniž ho vydá z ruky. Příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky při výkonu služby v občanském oděvu může též prokazovat svoji příslušnost k tomuto sboru tím, že si umístí služební průkaz na levou stranu hrudi nebo zavěsí na krk tak, aby byla viditelná jeho přední strana. Zaměstnanec prokazuje příslušnost k Hasičskému záchrannému sboru České republiky obdobně.

k provedení § 53 písmeno c) návrhu zákona

Odlišující označení a vhodné příležitosti podle § 16 odst. 1 návrhu zákona

Odlišující označení

Služební stejnokroje používané bývalými příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky budou označeny v místě umístění odznaku s identifikačním číslem, tj. na pravé přední náprsní straně saka slavnostního stejnokroje. Odznak označující bývalé příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky je kovový, reliéfní, stříbrné barvy s patinou. Na jeho spodní části je zobrazen malý znak HZS České republiky, v horní části je umístěn nápis „Příslušník HZS ČR ve výslužbě“. Odznak je vytvořen ve tvaru obdélníku se zakulacenými spodními okraji. Rozměr odznaku je 40 x 50 mm.

Vzor odznaku bude uveden v příloze

Vhodné příležitosti

Vhodnou příležitostí k nošení služebního stejnokroje s odlišujícím označením se rozumí

- a) slavnostní nebo společenská akce,
- b) pietní akt,
- c) významná událost v osobním životě bývalého příslušníka, nebo
- d) jiná situace, kdy je vhodné užít služební stejnokroj s odlišujícím označením.